

GRUPA KAPITAŁOWA ABC DATA S.A.

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2016 ROKU
WRAZ Z OPINIĄ NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA**

SKONSOLIDOWANE Sprawozdanie z całkowitych dochodów	5
Skonsolidowany Bilans	6
Skonsolidowany Bilans	7
Skonsolidowany Rachunek przepływów pieniężnych	8
Skonsolidowany Rachunek przepływów pieniężnych	9
SKONSOLIDOWANE Zestawienie zmian w kapitale własnym.....	10
SKONSOLIDOWANE Zestawienie zmian w kapitale własnym.....	11
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające	12
1. Informacje ogólne	12
2. Skład Grupy	13
3. Skład Zarządu jednostki dominującej	13
4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	14
5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach.....	14
5.1. Profesjonalny osąd i niepewność szacunków.....	14
6. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	15
6.1. Oświadczenie o zgodności.....	15
6.2. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdań finansowych	15
7. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości	16
8. Nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów	17
9. Istotne zasady rachunkowości	18
9.1. Zasady konsolidacji.....	18
9.2. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej	18
9.3. Rzeczowe aktywa trwałe.....	19
9.4. Wartości niematerialne	20
9.4.1. Wartość firmy.....	21
9.5. Leasing.....	21
9.6. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych.....	22
9.7. Aktywa finansowe.....	22
9.8. Utrata wartości aktywów finansowych	24
9.8.1. Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu	24
9.8.2. Aktywa finansowe wykazywane według kosztu	24
9.8.3. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.....	24
9.9. Wbudowane instrumenty pochodne.....	25
9.10. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia	25
9.10.1. Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	26
9.10.2. Prezentacja w rachunku przepływów pieniężnych.....	26
9.11. Zapasy.....	26
9.12. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	26
9.13. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	27
9.14. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne	27
9.15. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	27
9.16. Rezerwy	28
9.17. Odprawy emerytalne	28
9.18. Płatności w formie akcji.....	28
9.18.1. Transakcje rozliczane w instrumentach kapitałowych	28
9.18.2. Transakcje rozliczane w środkach pieniężnych.....	29
9.19. Przychody	29

9.19.1. Sprzedaż towarów i produktów	29
9.19.2. Świadczenie usług	29
9.19.3. Odsetki	29
9.19.4. Dywidendy	29
9.20. Koszty	29
9.20.1. Koszt własny sprzedaży	29
9.20.2. Koszty sprzedaży	30
9.21. Podatki	30
9.21.1. Podatek bieżący	30
9.21.2. Podatek odroczony	30
9.21.3. Podatek od towarów i usług	31
9.22. Zysk netto na akcję	31
10. Segmenty operacyjne	31
11. Przychody i koszty	32
11.1. Pozostałe przychody operacyjne	32
11.2. Pozostałe koszty operacyjne	32
11.3. Przychody finansowe	32
11.4. Koszty finansowe	33
11.5. Koszty według rodzajów	33
11.6. Koszty amortyzacji i odpisy aktualizujące ujęte w zysku lub stracie	33
11.7. Koszty świadczeń pracowniczych	34
12. Podatek dochodowy	34
12.1. Obciążenie podatkowe	34
12.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej	35
12.3. Odroczony podatek dochodowy	36
13. Zysk przypadający na jedną akcję	36
14. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty	37
15. Rzeczowe aktywa trwałe	38
16. Leasing	39
16.1. Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingobiorca	39
16.2. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego	39
17. Wartości niematerialne	40
18. Połączenia jednostek	42
19. Inwestycje długoterminowe	44
20. Pozostałe aktywa, w tym aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	45
21. Świadczenia pracownicze	45
21.1. Programy akcji pracowniczych	45
21.2. Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia	46
22. Zapasy	46
23. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	47
24. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	47
25. Kapitał podstawowy i kapitały zapasowe/ rezerwowe	48
25.1. Kapitał podstawowy	48
25.1.1. Wartość nominalna akcji	48
25.1.2. Prawa akcjonariuszy	48
25.1.3. Akcjonariusze o znaczącym udziale	48
26. Kapitał zapasowy	49
26.1. Akcje własne	49

26.2.	Pozostałe kapitały rezerwowe	49
26.3.	Niepodzielony zysk (strata) oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy.....	50
26.4.	Udziały niekontrolujące	50
27.	Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki.....	51
28.	Rezerwy.....	52
28.1.	Zmiany stanu rezerw	52
28.2.	Rezerwa na naprawy gwarancyjne oraz zwroty	52
28.3.	Umowy rodzące obciążenia	52
29.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, pozostałe zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe	53
29.1.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania (krótkoterminowe)	53
29.2.	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	53
29.3.	Pozostałe zobowiązania finansowe	53
30.	Zobowiązania warunkowe.....	54
30.1.	Sprawy sądowe	54
30.2.	Rozliczenia podatkowe	54
30.3.	Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny.....	55
31.	Informacje o podmiotach powiązanych.....	55
31.1.	Jednostka dominująca całej Grupy.....	56
31.2.	Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi.....	56
31.3.	Pożyczka udzielona członkowi Zarządu	56
31.4.	Inne transakcje z udziałem członków Zarządu.....	56
31.5.	Wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej Grupy.....	56
31.5.1.	Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Grupy	56
31.5.2.	Udziały wyższej kadry kierowniczej (w tym członków Zarządu i Rady Nadzorczej) w programie akcji pracowniczych.....	56
32.	Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych	57
33.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	57
33.1.	Ryzyko stopy procentowej.....	57
33.2.	Ryzyko walutowe.....	58
33.3.	Ryzyko cen towarów.....	59
33.4.	Ryzyko kredytowe	60
33.5.	Ryzyko związane z płynnością	60
34.	Instrumenty finansowe	61
34.1.	Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych.....	61
34.2.	Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych.....	63
34.3.	Zabezpieczenia.....	65
34.3.1.	Zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych.....	65
35.	Zarządzanie kapitałem.....	66
36.	Struktura zatrudnienia	66
37.	Zdarzenia następujące po dniu bilansowym.....	67

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku

	<i>Noty</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>
Działalność kontynuowana			
Przychody	10	4 926 737	4 856 264
Koszt własny sprzedaży		(4 665 877)	(4 588 034)
Zysk/(strata) brutto ze sprzedaży		260 860	268 230
Pozostałe przychody operacyjne	11.1	9 139	2 663
Koszty sprzedaży	11.5	(190 656)	(165 679)
Koszty ogólnego zarządu	11.5	(37 767)	(33 606)
Pozostałe koszty operacyjne	11.2	(3 771)	(5 094)
Zysk/(strata) brutto na działalności operacyjnej		37 805	66 514
Przychody finansowe	11.3	136	80
Koszty finansowe	11.4	(15 708)	(7 422)
Koszty finansowe netto		(15 572)	(7 342)
Zysk/(strata) brutto		22 233	59 172
Podatek dochodowy	12.1	(5 019)	(12 334)
Zysk netto		17 214	46 838
Zysk netto za okres przypadający			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		17 135	46 838
Akcjonariuszom niekontrolującym		79	-
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat			
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		587	318
Zmiana netto wartości godziwej zabezpieczeń przepływów pieniężnych	34.3	(1 396)	5 228
Podatek dochodowy od innych całkowitych dochodów	12.3	265	(993)
Inne całkowite dochody ogółem		(544)	4 553
CAŁKOWITY DOCHÓD za okres		16 670	51 391
Całkowity dochód za okres przypadający			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		16 670	51 391
Akcjonariuszom niekontrolującym		79	-
Zysk/(strata) na jedną akcję w zł :			
– podstawowy z zysku okres sprawozdawczy	13	0,14	0,38
– rozwodniony z zysku okres sprawozdawczy	13	0,14	0,38

Ilona Weiss Juliusz Niemołko Andrzej Kuźniak Maciej Kowalski Krystyna Cybulska
Prezes Zarządu Wiceprezes Zarządu Wiceprezes Zarządu Wiceprezes Zarządu Główna Księgowa

Warszawa, dnia 21 marca 2017 roku

SKONSOLIDOWANY BILANS

na dzień 31 grudnia 2016 roku

	<i>Noty</i>	<i>31.12.2016</i>	<i>31.12.2015</i>
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	15	10 229	4 759
Wartości niematerialne	17	72 352	46 205
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	12.3	22 960	22 172
		105 541	73 136
Aktywa obrotowe			
Zapasy	22	421 995	422 035
Aktywa finansowe krótkoterminowe	20	5	794
Należności z tytułu podatku dochodowego		7 439	2 669
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	23	626 964	537 651
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	24	90 951	32 052
		1 147 354	995 201
SUMA AKTYWÓW		1 252 895	1 068 337

SKONSOLIDOWANY BILANS

na dzień 31 grudnia 2016 roku

31.12.2016 31.12.2015

PASYWA

Kapitał własny (przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej)

Kapitał zakładowy	25.1	125 267	125 267
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	26	39 825	39 825
Akcje własne	26.1	(10 065)	(10 065)
Pozostałe kapitały rezerwowe	26.2	(1 070)	-
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		1 885	1 298
Zyski zatrzymane/niepokryte straty	26.3	114 222	144 899
Udziały niekontrolujące	26.4	5 105	-
		275 169	301 224

Zobowiązania długoterminowe

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	21.2	651	446
Pozostałe zobowiązania finansowe	29.3	505	89
Rezerwy	28	535	810
		1 691	1 345

Zobowiązania krótkoterminowe

Oprocentowane kredyty i pożyczki	27	148 949	96 293
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	29.2	13 870	12 188
Pozostałe zobowiązania finansowe	29.3	4 570	543
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		2 615	214
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	29.1	803 212	652 755
Rezerwy	28	2 819	3 775
		976 035	765 768

Zobowiązania razem

977 726 767 113

SUMA PASYWÓW

1 252 895 1 068 337

Ilona Weiss Juliusz Niemotko Andrzej Kuźniak Maciej Kowalski Krystyna Cybulska
Prezes Zarządu Wiceprezes Zarządu Wiceprezes Zarządu Wiceprezes Zarządu Główna Księgowa

Warszawa, dnia 21 marca 2017 roku

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku

	<i>Noty</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk brutto z działalności kontynuowanej		22 233	59 172
Korekty o pozycje:			
Amortyzacja	11.6	2 613	2 511
Koszty z tytułu płatności w formie akcji własnych	26.1	61	24
(Zysk)/strata na działalności inwestycyjnej		(11)	(82)
(Zwiększenie)/ zmniejszenie stanu należności		(45 376)	(48 925)
(Zwiększenie)/ zmniejszenie stanu zapasów		6 392	(73 971)
Zwiększenie/ (zmniejszenie) stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek		121 682	106 800
Przychody finansowe	11.3	(136)	(80)
Koszty finansowe	11.4	15 708	7 422
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań pracowniczych		1 387	(764)
Zmiana stanu rezerw	28	(1 231)	87
Podatek dochodowy zapłacony		(10 393)	(16 665)
Pozostałe		(6 996)	4 238
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		105 933	39 767
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		78	642
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	15,17	(8 356)	(1 930)
Nabycie jednostek zależnych po potrąceniu przejętych środków pieniężnych		(17 091)	-
Odsetki otrzymane	11.3	136	44
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(25 233)	(1 244)

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK PRZEPIYWÓW PIENIĘŻNYCH za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku

	<i>Rok</i>	<i>Rok</i>
	<i>zakończony</i>	<i>zakończony</i>
	<i>31 grudnia</i>	<i>31 grudnia</i>
	<i>2016</i>	<i>2015</i>
	<i>Noty</i>	
Przeptywy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Nabycie akcji własnych	-	(4 646)
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	(61)	(32)
Dywidendy wypłacone	14 (47 812)	(44 134)
Spłata kredytów/pożyczek	(4 370)	-
Zmiana stanu kredytów w rachunku bieżącym	27 39 470	15 699
Odsetki zapłacone	(9 028)	(7 274)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(21 801)	(40 387)
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	58 899	(1 864)
Środki pieniężne na początek okresu	32 052	33 916
Środki pieniężne na koniec okresu	24 90 951	32 052

Ilona Weiss Juliusz Niemoćko Andrzej Kuźniak Maciej Kowalski Krystyna Cybułska
Prezes Zarządu Wiceprezes Zarządu Wiceprezes Zarządu Wiceprezes Zarządu Główna Księgowa

Warszawa, dnia 21 marca 2017 roku

SKONSOLIDOWANE ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku

Nota	Kapitał zakładowy	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Akcje własne	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane/ niepokryte straty	Zysk netto	Razem	Kapitał akcjonariuszy niekontrolują cych	Kapitał własny ogółem
12 miesięcy 2016 roku										
Na dzień 1 stycznia 2016 roku	125 267	39 825	(10 065)	1 298	-	144 899	-	301 224		301 224
Zysk netto okres	-	-	-	-	-	-	17 135	17 135	79	17 214
Inne całkowite dochody netto okres	-	-	-	587	(1 131)	-	-	(544)	-	(544)
Całkowity dochód okres	-	-	-	587	(1 131)	-	17 135	16 591	79	16 670
Skup akcji własnych	26.1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nabycie spółki zależnej		-	-	-	-	-	-	-	5 026	5 026
Płatności w formie akcji	21.1	-	-	-	61	-	-	61	-	61
Nabycie jednostki zależnej		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Konwersja warrantów na akcje		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sprzedaż akcji własnych		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wypłata dywidendy	14	-	-	-	-	(47 812)	-	(47 812)	-	(47 812)
Na dzień 31 grudnia 2016 roku	125 267	39 825	(10 065)	1 885	(1 070)	97 087	17 135	270 064	5 105	275 169

Ilona Weiss Juliusz Niemoćko Andrzej Kuźniak Maciej Kowalski Krystyna Cybulska
Prezes Zarządu Wiceprezes Zarządu Wiceprezes Zarządu Wiceprezes Zarządu Główna Księgowa

Warszawa, dnia 21 marca 2017 roku

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączone na stronach od 12 do 67 stanowią jego integralną część.

SKONSOLIDOWANE ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku

	<i>Nota</i>	<i>Kapitał zakładowy</i>	<i>Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej</i>	<i>Akcje własne</i>	<i>Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych</i>	<i>Pozostałe kapitały rezerwowe</i>	<i>Zyski zatrzymane/ niepokryte straty</i>	<i>Zysk netto</i>	<i>Razem</i>	<i>Kapitał akcjonariuszy niekontrolują cych</i>	<i>Kapitał własny ogółem</i>
12 miesięcy 2015 roku											
Na dzień 1 stycznia 2015 roku		125 267	39 825	(5 419)	980	(4 259)	49 728	92 467	298 589	-	298 589
Zysk netto okres		-	-	-	-	-	-	46 838	46 838	-	46 838
Inne całkowite dochody netto okres		-	-	-	318	4 235	-	-	4 553	-	4 553
Całkowity dochód okres		-	-	-	318	4 235	-	46 838	51 391	-	51 391
									0	-	
Skup akcji własnych	26.1	-	-	(4 646)	-	-	-	-	(4 646)	-	(4 646)
Płatności w formie akcji	21.1	-	-	-	-	24	-	-	24	-	24
Nabycie jednostki zależnej		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Konwersja warrantów na akcje		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wypłata dywidendy	14	-	-	-	-	-	(44 134)	-	(44 134)	-	(44 134)
									0	-	
Na dzień 31 grudnia 2015 roku		125 267	39 825	(10 065)	1 298	-	5 594	139 305	301 224	-	301 224

Ilona Weiss Juliusz Niemoćko Andrzej Kuźniak Maciej Kowalski Krystyna Cybulska
Prezes Zarządu Wiceprezes Zarządu Wiceprezes Zarządu Wiceprezes Zarządu Główna Księgowa

Warszawa, dnia 21 marca 2017 roku

ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

Grupa Kapitałowa ABC Data S.A. („Grupa”) składa się z ABC Data S.A. („jednostka dominująca”, „Spółka”) i jej spółek zależnych (patrz nota 2). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku oraz zawiera dane porównawcze za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku.

Jednostka dominująca jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000287132. Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 141054682.

Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

Podstawowym przedmiotem działania Grupy jest:

- sprzedaż hurtowa komputerów, urządzeń peryferyjnych i oprogramowania,
- sprzedaż hurtowa sprzętu elektronicznego i telekomunikacyjnego,
- produkcja komputerów i urządzeń peryferyjnych,
- działalność związana z oprogramowaniem,
- przetwarzanie danych; zarządzanie stronami internetowymi (hosting) i podobna działalność,
- naprawa i konserwacja komputerów i urządzeń peryferyjnych,
- pozostała działalność usługowa w zakresie technologii informatycznych i komputerowych,
- działalność związana z zarządzaniem urządzeniami informatycznymi,
- pozostałe pozaszkolne formy edukacji.

Podmiotem dominującym najwyższego szczebla Grupy ABC Data S.A. jest MCI Management S.A., która sprawuje kontrolę nad Grupą poprzez swoją jednostkę zależną MCI Venture Projects Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością VI S.K.A.

2. Skład Grupy

W skład Grupy wchodzi ABC Data S.A. oraz następujące spółki zależne:

Jednostka	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Procentowy udział Spółki w kapitale	
			31.12.2016	31.12.2015
ABC Data s.r.o	Praga (Czechy)	Sprzedaż hurtowa komputerów, urządzeń peryferyjnych i oprogramowania	100%	100%
ABC Data s.r.o	Bratysława (Słowacja)	Sprzedaż hurtowa komputerów, urządzeń peryferyjnych i oprogramowania	100%	100%
UAB "ABC Data Lietuva"	Wilno (Litwa)	Sprzedaż hurtowa komputerów, urządzeń peryferyjnych i oprogramowania	100%	100%
ABC Data Marketing Sp. z o.o.	Warszawa	Zarządzanie prawami własności intelektualnej, działalność marketingowa	100%	100%
ABC Data Hungary Kft	Budapeszt (Węgry)	Sprzedaż hurtowa komputerów, urządzeń peryferyjnych i oprogramowania	100%	100%
ABC Data Distributie SRL	Bukareszt (Rumunia)	Sprzedaż hurtowa komputerów, urządzeń peryferyjnych i oprogramowania	100%	100%
ABC Data Germany GmbH i L	Monachium (Niemcy)	Sprzedaż hurtowa komputerów, urządzeń peryferyjnych i oprogramowania	100%	100%
iSource	Warszawa	Sprzedaż hurtowa komputerów, urządzeń peryferyjnych i oprogramowania	100%	100%
ABC Data Finanse Sp. z o.o.	Warszawa	Usługi księgowo	100%	100%
SPV Sail Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność holdingów	100%	n/d
S4E S.A.	Kraków	Usługi w zakresie oprogramowania, przetwarzania danych, doradztwo dotyczące sprzętu komputerowego	81,3%	n/d

Na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Spółkę w podmiotach zależnych jest równy udziałowi Spółki w kapitałach tych jednostek.

Od 22 grudnia 2015 roku spółka ABC Data GmbH pozostaje w stanie likwidacji'

3. Skład Zarządu jednostki dominującej

Na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego w skład Zarządu jednostki dominującej wchodzi:

Ilona Weiss	– Prezes Zarządu
Juliusz Niemołko	– Wiceprezes Zarządu
Andrzej Kuźniak	– Wiceprezes Zarządu
Maciej Kowalski	– Wiceprezes Zarządu

Na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego w skład Zarządu jednostki dominującej wchodzi:

Ilona Weiss	– Prezes Zarządu
Juliusz Niemołko	– Wiceprezes Zarządu
Andrzej Kuźniak	– Wiceprezes Zarządu
Maciej Kowalski	– Wiceprezes Zarządu

W dniu 15 marca 2016 roku Rada Nadzorcza powołała z dniem 4 kwietnia 2016 roku Pana Pawła Szymańskiego do pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu Spółki ds. Finansowych (Raport bieżący 6/2016).

W dniu 7 czerwca 2016 roku Pan Paweł Szymański zrezygnował z członkostwa w Zarządzie Spółki (Raport bieżący 14/2016).

4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 21 marca 2017 roku.

5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

5.1. Profesjonalny osąd i niepewność szacunków

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa w takich obszarach jak: ocena wystąpienia przesłanek utraty wartości aktywów, szacowanie przyszłych przepływów pieniężnych będących podstawą dla testu utraty wartości firmy oraz szacowanie rezerw.

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Utrata wartości aktywów

Zapasy

Grupa szacuje odpis aktualizujący wartość zapasów do możliwych do uzyskania cen sprzedaży netto w oparciu o analizę marży towarów sprzedanych w miesiącu bezpośrednio poprzedzającym dzień bilansowy oraz narzut kosztów sprzedaży. Szacowany jest też odpis na towary wolnorotujące (nota 22).

Należności

Odpisy aktualizujące tworzone są na nieobjęte ubezpieczeniem należności przeterminowane od poszczególnych kontrahentów, na należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub upadłości, a także na podstawie indywidualnej oceny ryzyka nieściągalności danej wierzytelności (nota 23).

Wartość firmy

Grupa przeprowadziła testy na utratę wartości firmy. Wymagało to oszacowania wartości użytkowej ośrodka wypracowującego środki pieniężne. Oszacowanie wartości użytkowej polega na ustaleniu przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez ośrodek wypracowujący środki pieniężne i wymaga ustalenia stopy dyskontowej do zastosowania w celu obliczenia bieżącej wartości tych przepływów (nota 17).

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Znaczące pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione (nota 12.3).

Rezerwy

Rezerwy na bonusy

Grupa tworzy rezerwy na bonusy (premie pieniężne od obrotu) dla odbiorców. Wysokość rezerw wynika z oceny, czy określone w umowach i porozumieniach warunki, zobowiązujące do wypłaty bonusów, zostaną spełnione. W szczególności szacowanie wysokości bonusów dotyczy osiągnięcia lub przekroczenia poziomu obrotów z kontrahentami w sytuacji, gdy okres rozliczeniowy jeszcze się nie zakończył.

Rezerwy na świadczenia pracownicze

Grupa tworzy rezerwę na premie roczne dla pracowników oraz członków zarządu, na wynagrodzenia urlopowe i odprawy emerytalne. Rezerwy na premie tworzone są zbiorczo dla poszczególnych grup pracowników. Premie uzależnione od wyników finansowych Grupy kalkulowane są z uwzględnieniem stopnia wykonania budżetu na dany okres. Rezerwa na wynagrodzenia urlopowe kalkulowana jest na podstawie ilości dni zaległego urlopu, indywidualnych wynagrodzeń pracowników z uwzględnieniem narzutu na ubezpieczenia społeczne. Rezerwa na odprawy emerytalne wyliczana jest przez aktuariusza w oparciu o model, który uwzględnia strukturę wiekową załogi, staż pracy, prawdopodobieństwo przejścia na emeryturę pracowników bez zmiany pracodawcy, poziom wynagrodzeń oraz wartość pieniądza w czasie (nota 21.2 oraz 29.2).

Inne rezerwy

Grup tworzy rezerwy na koszty obsługi gwarancji (nota 28.2), otwarte zamówienia zakupu (nota 28.3), koszty niezafakturowane przez dostawców do dnia sporządzenia bilansu oraz na kwoty sporne, rozstrzygane w postępowaniach sądowych, w tym na opłaty reprograficzne (nota 30).

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek ustala się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem. Sposób ustalenia wartości godziwej poszczególnych instrumentów finansowych został przedstawiony w nocie 34.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych. Spółka corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków (nota 9.3 i 9.4).

6. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem pochodnych instrumentów finansowych.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy.

6.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Grupę działalność, w zakresie stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE.

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

6.2. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdań finansowych

Walutą funkcjonalną jednostki dominującej jest PLN, walutą funkcjonalną pozostałych spółek Grupy działających poza terytorium Polski jest CZK (ABC Data Czechy), EUR (ABC Data Słowacja, ABC Data Germany, ABC Data Litwa), HUF (ABC Data Węgry) oraz RON (ABC Data Distributie). Walutę prezentacji Grupy Kapitałowej stanowi złoty polski.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

7. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Zmiany do istniejących standardów zastosowane po raz pierwszy w sprawozdaniu finansowym spółki za 2016 rok

Następujące zmiany do istniejących standardów wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz zatwierdzone do stosowania w UE wchodzi w życie po raz pierwszy w sprawozdaniu finansowym Grupy za 2016 rok:

- **Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 12 „Ujawnienia na temat udziałów w innych jednostkach” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsiębiorstwach”** – Jednostki inwestycyjne: zastosowanie zwolnienia z konsolidacji - zatwierdzone w UE w dniu 22 września 2016 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”** – Rozliczanie nabycia udziałów we wspólnych operacjach - zatwierdzone w UE w dniu 24 listopada 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”** – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień - zatwierdzone w UE w dniu 18 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz MSR 38 „Aktywa niematerialne”** – Wyjaśnienia na temat akceptowalnych metod amortyzacyjnych - zatwierdzone w UE w dniu 2 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz MSR 41 „Rolnictwo”** – Uprawy roślinne - zatwierdzone w UE w dniu 23 listopada 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze”** – Programy określonych świadczeń: składki pracownicze - zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2014 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe”** – Metoda praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych - zatwierdzone w UE w dniu 18 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2010-2012)”** – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 2, MSSF 3, MSSF 8, MSSF 13, MSR 16, MSR 24 oraz MSR 38) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa – zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2014 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 lub po tej dacie),
- **Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2012-2014)”** – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 5, MSSF 7, MSR 19 oraz MSR 34) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa - zatwierdzone w UE w dniu 15 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 lub po tej dacie).

W/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miały istotnego wpływu na dotychczas stosowaną politykę rachunkowości Grupy.

8. Nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów

Nowe standardy oraz zmiany do standardów zostały wydane przez RMSR i zatwierdzone do stosowania w UE, które nie weszły jeszcze w życie.

- **MSSF 9 „Instrumenty finansowe”** - zatwierdzony w UE w dniu 22 listopada 2016 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- **MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”** oraz zmiany do MSSF 15 „Data wejścia w życie MSSF 15” - zatwierdzony w UE w dniu 22 września 2016 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie).

Nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów wydane przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone do stosowania w UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji wydanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych nowych standardów, zmian do standardów oraz nowej interpretacji, które według stanu na dzień 21 marca 2017 nie zostały jeszcze zatwierdzone do stosowania w UE (poniższe daty wejścia w życie odnoszą się do standardów w wersji pełnej):

- **MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie) – Komisja Europejska postanowiła nie rozpoczynać procesu zatwierdzania tego tymczasowego standardu do stosowania na terenie UE do czasu wydania ostatecznej wersji MSSF 14,
- **MSSF 16 „Leasing”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 2 „Płatności na bazie akcji”** – Klasyfikacja oraz wycena płatności na bazie akcji (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe”** – Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wraz z MSSF 4 „Instrumenty ubezpieczeniowe” (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie lub w momencie zastosowania MSSF 9 „Instrumenty finansowe” po raz pierwszy),
- **Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”** – Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz późniejsze zmiany (data wejścia w życie zmian została odroczone do momentu zakończenia prac badawczych nad metodą praw własności),
- **Zmiany do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”** – Wyjaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych”** – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy”** – Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego od niezrealizowanych strat (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne”** – Przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2014-2016)”** – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 1, MSSF 12 oraz MSR 28) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (zmiany do MSSF 12 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie, a zmiany do

MSSF 1 i MSR 28 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),

- **Interpretacja KIMSF 22 „Transakcje w walutach obcych i płatności zaliczkowe”** (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie).

Według szacunków Grupy, wyżej wymienione nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Grupę na dzień bilansowy.

Nadal poza regulacjami zatwierdzonymi przez UE pozostaje rachunkowość zabezpieczeń portfela aktywów i zobowiązań finansowych, których zasady nie zostały zatwierdzone do stosowania w UE.

Według szacunków Grupy, zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń portfela aktywów lub zobowiązań finansowych według **MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”** nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby przyjęte do stosowania na dzień bilansowy.

Zarząd nie przewiduje, aby wprowadzenie powyższych standardów oraz interpretacji miało istotny wpływ na stosowane przez Grupę zasady (politykę) rachunkowości.

9. Istotne zasady rachunkowości

9.1. Zasady konsolidacji

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe ABC Data S.A. oraz sprawozdania finansowe jej jednostek zależnych sporządzone za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych, sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji jakichkolwiek rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce wtedy, gdy posiada ona bezpośrednio lub pośrednio, poprzez swoje jednostki zależne, więcej niż połowę liczby głosów w danej spółce, chyba że możliwe jest do udowodnienia, że taka własność nie stanowi o sprawowaniu kontroli. Sprawowanie kontroli ma miejsce również wtedy, gdy Spółka ma możliwość kierowania polityką finansową i operacyjną danej jednostki.

Zmiany w udziale własnościowym jednostki dominującej, które nie skutkują utratą kontroli nad jednostką zależną są ujmowane jako transakcje kapitałowe. W takich przypadkach w celu odzwierciedlenia zmian we względnych udziałach w jednostce zależnej Grupa dokonuje korekty wartości bilansowej udziałów kontrolujących oraz udziałów niekontrolujących. Wszelkie różnice pomiędzy kwotą korekty udziałów niekontrolujących a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej odnoszone są na kapitał własny i przypisywane do właścicieli jednostki dominującej.

9.2. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji pozostałych przychodów lub kosztów operacyjnych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

W przypadku walut, dla których stosowana jest rachunkowość zabezpieczeń, różnice kursowe wynikające z wyceny, w części uznanej za efektywne zabezpieczenie przyszłych przepływów pieniężnych, ujmowane są w kapitale własnym, a następnie po zrealizowaniu zabezpieczanych transakcji sprzedaży, zwiększają lub zmniejszają przychody ze sprzedaży. Kwotę różnic kursowych niestanowiącą w pełni efektywnego zabezpieczenia zalicza się do pozostałych przychodów lub kosztów operacyjnych okresu sprawozdawczego.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

kurs na dzień	31.12.2016	31.12.2015
EUR	4,4240	4,2615
USD	4,1793	3,9011
CZK	0,1637	0,1577
RON	0,9749	0,9421
100 HUF	1,4224	1,3601

Walutą funkcjonalną zagranicznych jednostek zależnych jest waluta kraju, w którym mają siedzibę. Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania tych zagranicznych jednostek zależnych są przeliczane na walutę prezentacji Grupy po kursie obowiązującym na dzień bilansowy, a ich sprawozdania z całkowitych dochodów są przeliczane po średnim kursie wymiany za dany okres obrotowy, obliczonym jako średnia arytmetyczna kursów ogłoszonych przez NBP w ostatnim dniu miesiąca danego roku. Różnice kursowe powstałe w wyniku takiego przeliczenia są ujmowane w innych całkowitych dochodach i akumulowane w oddzielnej pozycji kapitału własnego. W momencie zbycia podmiotu zagranicznego, odroczone różnice kursowe zakumulowane w kapitale własnym, dotyczące danego podmiotu zagranicznego, są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Średnie kursy wymiany za poszczególne okresy obrotowe kształtowały się następująco:

średni kurs wymiany okres obrotowy	31.12.2016	31.12.2015
EUR	4,3757	4,1848
USD	3,9680	3,7928
CZK	0,1618	0,1534
RON	0,9739	0,9421
100 HUF	1,4034	1,3529

9.3. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/ kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają zysk lub stratę w momencie ich poniesienia.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, dla których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący:

Typ	Okres	
Maszyny i urządzenia techniczne	3-10	lat
Urządzenia biurowe	3-7	lat
Środki transportu	5-10	lat

Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów weryfikuje się corocznie, i w razie konieczności – koryguje z efektem od dnia dokonania weryfikacji.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów z bilansu (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w zysku lub stracie okresu, w którym dokonano takiego usunięcia.

Środki trwałe w budowie obejmują środki trwałe będące w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

9.4. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji lub wytworzone (jeżeli spełniają kryteria rozpoznania dla kosztów prac rozwojowych) wycenia się przy początkowym ujęciu odpowiednio w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia wartości niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Grupa ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest określony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o określonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania ujmuje się w zysku lub stracie w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, są corocznie poddawane testowi na utratę wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Okresy użytkowania są poddawane corocznej weryfikacji, a w razie potrzeby, korygowane z efektem od dnia dokonania weryfikacji.

Koszty prac badawczych i rozwojowych

Koszty prac badawczych są ujmowane w zysku lub stracie w momencie poniesienia. Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane. Po początkowym ujęciu nakładów na prace rozwojowe, stosuje się model kosztu historycznego wymagający, aby składniki aktywów były ujmowane według cen nabycia/ kosztów wytworzenia pomniejszonych o skumulowaną amortyzację i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Skapitalizowane nakłady są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży z danego przedsięwzięcia.

Podsumowanie zasad stosowanych w odniesieniu do wartości niematerialnych Grupy przedstawia się następująco:

	Oprogramowanie komputerowe	Bazy danych, domeny internetowe	Prace rozwojowe	Wartość firmy
Okresy użytkowania	2 - 5 lat	4 - 5 lat	5 - 10 lat	nieokreślony
Wykorzystana metoda amortyzacji	liniowa	liniowa	liniowa	nieamortyzowana
Wewnętrznie wytworzone lub nabyte	Nabyte	Nabyte	Wytworzone	Nabyte
Test na utratę wartości	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości	Coroczny test na utratę wartości

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych z bilansu są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w zysku lub stracie w momencie ich usunięcia z bilansu.

9.4.1. Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej kwotę nadwyżki

- sumy:
 - (i) przekazanej zapłaty,
 - (ii) kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz
 - (iii) w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej.
- nad kwotą netto ustaloną na dzień przejęcia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki. Wartość firmy nie podlega amortyzacji.

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Każdy ośrodek, lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy:

- odpowiada najniższemu poziomowi w Grupie, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządce oraz
- jest nie większy niż jeden segment operacyjny określony zgodnie z MSSF 8 Segmenty operacyjne.

Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości. W przypadku, gdy wartość firmy stanowi część ośrodka wypracowującego środki pieniężne i dokonana zostanie sprzedaż części działalności w ramach tego ośrodka, przy ustalaniu zysków lub strat ze sprzedaży takiej działalności wartość firmy związana ze sprzedaną działalnością zostaje włączona do jej wartości bilansowej. W takich okolicznościach sprzedana wartość firmy jest ustalana na podstawie względnej wartości sprzedanej działalności i wartości zachowanej części ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

9.5. Leasing

Grupa jako leasingobiorca

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Grupę zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w bilansie na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu, w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od

pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane w zysku lub stracie, chyba że spełnione są wymogi kapitalizacji.

Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie, z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są jako koszty operacyjne w zysku lub stracie metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane jako koszt w okresie, w którym stają się należne.

9.6. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które są w większości niezależne od generowanych przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania odzwierciedlającej bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmują się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od momentu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po uwzględnieniu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmuje się niezwłocznie jako przychód. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

9.7. Aktywa finansowe

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- Pożyczki i należności,
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży,

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności są to notowane na aktywnym rynku aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Grupa zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do tego czasu, inne niż:

- wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyznaczone jako dostępne do sprzedaży,
- spełniające definicję pożyczek i należności.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli ich zapadalność przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Składnikiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik spełniający jeden z poniższych warunków:

a) jest klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu. Składniki aktywów finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:

- nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
- częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych łącznie i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie,
- instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń oraz umów gwarancji finansowych,

b) został zgodnie z MSR 39 wyznaczony do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wycenia się w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako przychody lub koszty finansowe. Jeżeli kontrakt zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, cały kontrakt może zostać zakwalifikowany do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Nie dotyczy to przypadków, gdy wbudowany instrument pochodny nie wpływa istotnie na przepływy pieniężne z kontraktu lub jest rzeczą oczywistą bez przeprowadzania lub po pobieżnej analizie, że gdyby podobny hybrydowy instrument był najpierw rozważany, to oddzielenie wbudowanego instrumentu pochodnego byłoby zabronione. Aktywa finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność w zakresie ujmowania lub wyceny (niedopasowanie księgowo); lub (ii) aktywa są częścią grupy aktywów finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) aktywa finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane. Na dzień 31 grudnia 2016 ta kategoria aktywów nie wystąpiła (na dzień 31 grudnia 2015 roku w tej kategorii aktywów zostały wykazane kontrakty terminowe FX).

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki udzielone i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży lub nienależące do żadnej z wcześniej wymienionych trzech kategorii aktywów. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej, powiększonej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych. W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości. Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób), a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczone, ujmuje się w innych całkowitych dochodach. Spadek wartości aktywów dostępnych do sprzedaży spowodowany utratą wartości ujmuje się jako koszt finansowy.

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji. W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów niekwalifikowanego jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu, gdy Grupa traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

9.8. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

9.8.1. Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się poprzez zastosowanie rachunku odpisów aktualizujących. Kwotę straty ujmuje się w zysku lub stracie. Grupa ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Grupa włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w zysku lub stracie w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

9.8.2. Aktywa finansowe wykazywane według kosztu

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

9.8.3. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnego do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w zysku lub stracie, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przekwalifikowana do zysku lub straty. Nie można ujmować w zysku lub stracie odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączyony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w zysku lub stracie, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w zysku lub stracie.

9.9. Wbudowane instrumenty pochodne

Wbudowane instrumenty pochodne są oddzielane od umów i traktowane jak instrumenty pochodne, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- charakter ekonomiczny i ryzyko wbudowanego instrumentu nie są ściśle związane z ekonomicznym charakterem i ryzykiem umowy, w którą dany instrument jest wbudowany;
- samodzielny instrument z identycznymi warunkami realizacji jak instrument wbudowany spełniałby definicję instrumentu pochodnego;
- instrument hybrydowy (złożony) nie jest wykazywany w wartości godziwej, a zmiany jego wartości godziwej nie są ujmowane w zysku lub stracie.

Wbudowane instrumenty pochodne są wykazywane w podobny sposób jak samodzielne instrumenty pochodne, które nie są uznane za instrumenty zabezpieczające.

Zakres, w którym zgodnie z MSR 39 cechy ekonomiczne i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej (głównego kontraktu) obejmuje również sytuacje, gdy waluta umowy zasadniczej jest walutą zwyczajową dla kontraktów zakupu lub sprzedaży pozycji niefinansowych na rynku dla danej transakcji.

Oceny, czy dany wbudowany instrument pochodny podlega wydzieleniu Grupa dokonuje na moment jego początkowego ujęcia. W przypadku instrumentów wbudowanych nabytych w transakcji połączenia jednostek Grupa nie dokonuje ponownej oceny wbudowanych instrumentów pochodnych na dzień połączenia (są one oceniane na dzień pierwotnego ujęcia w jednostce nabytej).

9.10. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia

Instrumenty pochodne, z których korzysta Grupa w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianą kursów wymiany walut, to przede wszystkim kontrakty walutowe typu forward. Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane do wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna.

Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają zasad rachunkowości zabezpieczeń są bezpośrednio odnoszone w wynik finansowy netto roku obrotowego.

Wartość godziwa walutowych kontraktów forward jest ustalana poprzez odniesienie do bieżących kursów terminowych (*forward*) występujących przy kontraktach o podobnym terminie zapadalności. Wartość godziwa kontraktów na zamianę stóp procentowych jest ustalana poprzez odniesienie do wartości rynkowej podobnych instrumentów.

W rachunkowości zabezpieczeń, zabezpieczenia klasyfikowane są jako:

- zabezpieczenie wartości godziwej, zabezpieczające przed ryzykiem zmian wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania, lub
- zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych, zabezpieczające przed zmianami przepływów środków pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanego z ujętym składnikiem aktywów, zobowiązaniem lub prognozowaną transakcją, lub
- zabezpieczenie udziałów w aktywach netto w podmiocie zagranicznym.

Zabezpieczenie ryzyka walutowego uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania jest rozliczane jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych.

W momencie ustanowienia zabezpieczenia, Grupa formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób oceny efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej zabezpieczanej pozycji lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem. Oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce skuteczne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka. Efektywność zabezpieczenia jest oceniana na bieżąco w celu sprawdzenia, czy jest wysoce efektywne we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zostało ustanowione.

9.10.1. Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją, i które mogłyby wpływać na zysk lub stratę. Część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie ujmuje się w innych całkowitych dochodach, a nieefektywną część ujmuje się w zysku lub stracie.

Jeśli zabezpieczana planowana transakcja skutkuje następnie ujęciem składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, związane z nią zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach i zakumulowane w kapitale własnym przenosi się do rachunku zysków i strat w tym samym okresie, albo w okresach, w których nabyty składnik aktywów lub przyjęte zobowiązanie mają wpływ na zysk lub stratę.

Jeśli zabezpieczenie planowanej transakcji skutkuje następnie ujęciem składnika aktywów niefinansowych lub zobowiązania niefinansowego, albo planowana transakcja związana ze składnikiem aktywów niefinansowych lub zobowiązaniem niefinansowym staje się uprawdopodobnionym przyszłym zobowiązaniem, do którego będzie się stosować zabezpieczenie wartości godziwej, wtedy zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach, przeklasyfikowywane są z kapitału własnego do zysku lub straty w tym samym okresie lub okresach, w których nabyty składnik aktywów niefinansowych lub przyjęte zobowiązanie mają wpływ na zysk lub stratę.

Zyski lub straty powstałe w wyniku zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają warunków umożliwiających stosowanie zasad rachunkowości zabezpieczeń, są ujmowane bezpośrednio w wyniku finansowym netto za bieżący okres.

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, gdy instrument zabezpieczający wygasł lub został sprzedany, jego wykorzystanie dobiegło końca lub nastąpiła jego realizacja, bądź gdy zabezpieczenie przestało spełniać warunki umożliwiające stosowanie wobec niego zasad rachunkowości zabezpieczeń. W takim przypadku, łączny zysk lub strata na instrumencie zabezpieczającym, które były ujęte w innych całkowitych dochodach i zakumulowane w kapitale własnym, są nadal wykazywane w kapitale własnym aż do momentu wystąpienia prognozowanej transakcji. Jeżeli Grupa przestała spodziewać się, że prognozowana transakcja nastąpi, wówczas zakumulowany w kapitale własnym łączny zysk lub strata netto są odnoszone do zysku lub straty netto za bieżący okres.

9.10.2. Prezentacja w rachunku przepływów pieniężnych

Zmiana bilansowa instrumentów pochodnych oraz zmiana stanu pozostałych kapitałów rezerwowych z tytułu aktualizacji wyceny rachunkowości zabezpieczeń jest prezentowana w pozycji „Pozostałe” w działalności operacyjnej.

9.11. Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/ kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Koszty poniesione na doprowadzenie każdego składnika zapasów do jego aktualnego miejsca i stanu – zarówno w odniesieniu do bieżącego, jak i poprzedniego roku – są ujmowane w następujący sposób:

- materiały - w cenie nabycia ustalonej metodą średniej ważonej,
- towary - w cenie nabycia ustalonej metodą średniej ważonej.

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywanej w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

9.12. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na wątpliwe należności. Odpis na należności oszacowywany jest wtedy, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana

została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

Pozostałe należności obejmują w szczególności zaliczki przekazane z tytułu przyszłych zakupów rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz zapasów. Zaliczki są prezentowane zgodnie z charakterem aktywów, do jakich się odnoszą – odpowiednio jako aktywa trwałe lub obrotowe. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu.

Należności budżetowe prezentowane są w ramach pozostałych aktywów niefinansowych, z wyjątkiem należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, które stanowią w bilansie odrębną pozycję.

9.13. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

9.14. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku ze zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w zysku lub stracie z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

9.15. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz zobowiązania finansowe pierwotnie zakwalifikowane do kategorii wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy. Zobowiązania finansowe są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, jeżeli zostały nabyte dla celów sprzedaży w niedalekiej przyszłości. Instrumenty pochodne, włączając wydzielone instrumenty wbudowane, są również klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, chyba że są uznane za efektywne instrumenty zabezpieczające. Zobowiązania finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom; lub (ii) zobowiązania są częścią grupy zobowiązań finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) zobowiązania finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane. Na dzień 31 grudnia 2016 roku w tej kategorii zobowiązań zostały wykazane kontrakty FX (na dzień 31 grudnia 2015 roku: ta kategoria zobowiązań nie wystąpiła).

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany w wartości godziwej tych instrumentów są ujmowane w zysku lub stracie jako koszty lub przychody finansowe.

Inne zobowiązania finansowe, niebędące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Grupa wyłącza ze swojego bilansu zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł. Zastąpienie dotychczasowego instrumentu dłużnego przez instrument o zasadniczo różnych warunkach dokonywane pomiędzy tymi samymi podmiotami Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego

zobowiązania finansowego. Podobnie znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Powstające z tytułu zamiany różnice odnośnych wartości bilansowych wykazuje się w zysku lub stracie.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania wobec urzędu skarbowego z tytułu podatku od towarów i usług, zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów lub usług.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

9.16. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

9.17. Odprawy emerytalne

Zgodnie z przepisami prawa pracy pracownicy Grupy mają prawo do odpraw emerytalnych. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych zależy od średniego wynagrodzenia pracownika. Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19 odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są na danych historycznych. Zmiany rezerw wynikające z dokonanych obliczeń są rozpoznawane w zysku lub stracie.

9.18. Płatności w formie akcji

Pracownicy (w tym członkowie Zarządu) Grupy otrzymują nagrody w formie akcji.

9.18.1. *Transakcje rozliczane w instrumentach kapitałowych*

Koszt transakcji rozliczanych z pracownikami w instrumentach kapitałowych jest wyceniany przez odniesienie do wartości godziwej na dzień przyznania praw. Wartość godziwa ustalana jest przez niezależnego rzeczoznawcę. Przy wycenie transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych uwzględniane są rynkowe warunki nabycia uprawnień (związane z ceną akcji jednostki dominującej) oraz warunki inne niż warunki nabycia uprawnień.

Koszt transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych jest ujmowany wraz z odpowiadającym mu wzrostem wartości kapitału własnego w okresie, w którym spełnione zostały warunki dotyczące efektywności/ wyników lub/ i świadczenia pracy bądź usług, kończącym się w dniu, w którym określone pracownicy zdobędą pełne uprawnienia do świadczeń („dzień nabycia praw”). Skumulowany koszt ujęty z tytułu transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych na każdy dzień bilansowy do dnia nabycia praw odzwierciedla stopień upływu okresu nabywania praw oraz liczbę nagród, do których prawa – w opinii Zarządu jednostki dominującej na ten dzień, opartej na możliwie najlepszych szacunkach liczby instrumentów kapitałowych – zostaną ostatecznie nabyte.

Żadne koszty nie są ujmowane z tytułu nagród, do których prawa nie zostaną ostatecznie nabyte, z wyjątkiem nagród, w przypadku których nabycie praw zależy od warunków rynkowych lub warunków innych niż warunki nabycia uprawnień, które są traktowane jako nabyte bez względu na fakt spełnienia warunków rynkowych lub

warunków innych niż warunki nabycia uprawnień, pod warunkiem spełnienia wszystkich innych warunków dotyczących efektywności/ wyników lub/ i świadczenia pracy bądź usług.

W przypadku modyfikacji warunków przyznawania nagród rozliczanych w instrumentach kapitałowych, w ramach spełnienia wymogu minimum ujmuje się koszty, jak w przypadku gdyby warunki te nie uległy zmianie. Ponadto, ujmowane są koszty z tytułu każdego wzrostu wartości transakcji w wyniku modyfikacji, wycenione na dzień zmiany.

W przypadku anulowania nagrody rozliczanej w instrumentach kapitałowych, jest ona traktowana w taki sposób, jakby prawa do niej zostały nabyte w dniu anulowania, a wszelkie jeszcze nieujęte koszty z tytułu nagrody są niezwłocznie ujmowane. Dotyczy to również nagród w przypadku, których warunki inne niż warunki nabycia uprawnień będące pod kontrolą jednostki dominującej lub pracownika nie są spełnione. Jednakże w przypadku zastąpienia anulowanej nagrody nową nagrodą – określoną jako nagroda zastępcza w dniu jej przyznania, nagroda anulowana i nowa nagroda są traktowane tak, jakby stanowiły modyfikację pierwotnej nagrody, tj. w sposób opisany w paragrafie powyżej.

9.18.2. Transakcje rozliczane w środkach pieniężnych

W przypadku płatności na bazie akcji rozliczanych środkami pieniężnymi wartość godziwa kwoty do wypłaty jest ujmowana jako koszt w korespondencji ze wzrostem zobowiązań. Wartość godziwa jest początkowo szacowana na dzień przyznania i rozłożona na okres, w którym pracownicy nabywają bezwarunkowo prawo do płatności. Wycena zobowiązania jest weryfikowana na koniec każdego okresu sprawozdawczego i na dzień rozliczenia. Wszystkie zmiany wartości godziwej zobowiązania są wykazywane jako koszty osobowe w zysku lub stracie bieżącego okresu.

9.19. Przychody

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) oraz rabaty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

9.19.1. Sprzedaż towarów i produktów

Przychody są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

9.19.2. Świadczenie usług

Spółka nie świadczy usług o długoterminowym charakterze. Przychody z tytułu świadczenia usług są ujmowane w okresie ich wykonania.

9.19.3. Odsetki

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich naliczania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy pieniężne przez szacowany okres życia instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

9.19.4. Dywidendy

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

9.20. Koszty

9.20.1. Koszt własny sprzedaży

Koszt własny sprzedaży obejmuje wartość sprzedanych towarów i licencji w cenie nabycia oraz zużycie materiałów i zakup usług obcych od podwykonawców dla potrzeb świadczonych usług.

Koszt własny sprzedaży obejmuje ponadto odpisy aktualizujące wartość zapasów, koszty recyklingu zużytego sprzętu i opakowań, opłatę reprograficzną, różnice inwentaryzacyjne, straty podczas transportu towarów do klientów, a także zmianę poziomu rezerwy na naprawę gwarancyjne.

9.20.2. Koszty sprzedaży

Koszty sprzedaży obejmują koszty osobowe i administracyjne działów sprzedaży, marketingu i logistyki, koszty magazynowania, ubezpieczenia i transportu towarów, koszty reklamy, koszty związane z obsługą reklamacji. Do kosztów sprzedaży zalicza się też koszty ubezpieczenia należności oraz odpisy aktualizujące należności z tytułu dostaw i usług.

9.21. Podatki

9.21.1. Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

9.21.2. Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik

aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany poza zyskiem lub stratą; w innych całkowitych dochodach dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

9.21.3. Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w bilansie jako część należności lub zobowiązań.

9.22. Zysk netto na akcje

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

10. Segmenty operacyjne

Grupa zajmuje się jednorodną działalnością handlową. Jako segmenty operacyjne Grupa zidentyfikowała Spółkę dominującą oraz spółki zależne prowadzące działalność dystrybucyjną w Czechach, Słowacji, Litwie, Niemczech, Rumunii i na Węgrzech. Segmenty te spełniają kryteria łączenia określone w MSSF 8.12, tzn. posiadają zbliżone cechy ekonomiczne, oferują taki sam asortyment towarów, prowadzą sprzedaż do takich samych kategorii klientów, wykorzystują jednakowe metody w dystrybucji.

Nabyta w 2016 roku spółka S4E prowadzi działalność obejmującą dystrybucję sprzętu komputerowego i oprogramowania oraz działalność usług. W ocenie Zarządu charakterystyka modelu biznesowego i działalności prowadzonej przez S4E nie stanowi odrębnego (od dotychczasowej działalności) segmentu operacyjnego.

W związku z powyższym Grupa wyodrębnia tylko jeden segment operacyjny.

Informacje geograficzne

Przychody od klientów zewnętrznych:

	Rok zakończony 31.12.2016	Rok zakończony 31.12.2015
Polska	3 316 517	2 769 876
Rynki bezpośrednie /*	1 116 056	1 245 202
Kraje UE	362 672	459 276
Pozostałe kraje	131 492	381 910
	4 926 737	4 856 264

/* Czechy, Niemcy, Litwa, Słowacja, Węgry, Rumunia

Powyższa informacja o przychodach oparta jest na danych o siedzibach klientów.

Odbiorcy o znaczącym udziale w sprzedaży

Żaden z odbiorców Grupy nie posiada udziału w sprzedaży, przekraczającego 10%.

11. Przychody i koszty

11.1. Pozostałe przychody operacyjne

	<i>Rok</i> <i>zakończony</i> <i>31.12.2016</i>	<i>Rok</i> <i>zakończony</i> <i>31.12.2015</i>
Zyski z tytułu różnic kursowych	303	330
Odsetki karne od nieterminowej zapłaty	440	529
Otrzymane odszkodowania	95	48
Zysk na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	57	84
Inne/*	8 244	1 672
	9 139	2 663

/* W pozycji „Inne” ujęty został zysk z wniesienia aktywów niematerialnych do spółki BiznesLinkCO w kwocie 6 367 (nota 19).

11.2. Pozostałe koszty operacyjne

	<i>Rok</i> <i>zakończony</i> <i>31.12.2016</i>	<i>Rok</i> <i>zakończony</i> <i>31.12.2015</i>
Straty z tytułu różnic kursowych	(1 122)	(3 225)
Wynik na sprzedaży wierzytelności	(162)	-
Składki	(276)	(198)
Rezerwa na otwarte zamówienia zakupu	(142)	(259)
Darowizny	(2)	(101)
Koszty transakcyjne przejęcia jednostek zależnych	(704)	-
Strata na sprzedaży środków trwałych/wartości niematerialnych	(45)	(2)
Inne	(1 318)	(1 309)
	(3 771)	(5 094)

11.3. Przychody finansowe

	<i>Rok</i> <i>zakończony</i> <i>31.12.2016</i>	<i>Rok</i> <i>zakończony</i> <i>31.12.2015</i>
Przychody z tytułu odsetek bankowych	136	44
Pozostałe przychody finansowe	-	36
	136	80

11.4. Koszty finansowe

	<i>Rok</i> <i>zakończony</i> <i>31.12.2016</i>	<i>Rok</i> <i>zakończony</i> <i>31.12.2015</i>
Odsetki i prowizje od kredytów bankowych	(3 651)	(2 538)
Odsetki i prowizje od innych zobowiązań	(5 655)	(4 884)
Pozostałe koszty finansowe/*	(6 402)	-
	(15 708)	(7 422)

/ W pozycji „Pozostałe koszty finansowe” ujęty został odpis aktualizujący udziałów w spółce BiznesLinkCO (nota 19).*

11.5. Koszty według rodzajów

	<i>Rok</i> <i>zakończony</i> <i>31.12.2016</i>	<i>Rok</i> <i>zakończony</i> <i>31.12.2015</i>
Amortyzacja	(2 610)	(2 508)
Zużycie materiałów i energii	(9 641)	(7 643)
Koszty najmu i eksploatacji	(12 149)	(13 465)
Koszty transportu	(27 281)	(23 625)
Pozostałe usługi obce	(58 302)	(44 828)
Podatki i opłaty	(2 736)	(3 309)
Koszty świadczeń pracowniczych	(103 945)	(91 905)
Pozostałe koszty rodzajowe	(11 759)	(12 002)
Koszty według rodzajów ogółem, w tym:	(228 423)	(199 285)
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	(190 656)	(165 679)
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	(37 767)	(33 606)

11.6. Koszty amortyzacji i odpisy aktualizujące ujęte w zysku lub stracie

	<i>Rok</i> <i>zakończony</i> <i>31.12.2016</i>	<i>Rok</i> <i>zakończony</i> <i>31.12.2015</i>
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży:		
Amortyzacja środków trwałych	(3)	(2)
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży:		
Amortyzacja środków trwałych	(1 512)	(1 459)
Amortyzacja wartości niematerialnych	(757)	(772)
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu:		
Amortyzacja środków trwałych	(293)	(243)
Amortyzacja wartości niematerialnych	(48)	(34)
Amortyzacja ogółem, w tym:	(2 613)	(2 510)
Amortyzacja środków trwałych	(1 808)	(1 704)
Amortyzacja wartości niematerialnych	(805)	(806)

11.7. Koszty świadczeń pracowniczych

	<i>Rok</i> <i>zakończony</i> <i>31.12.2016</i>	<i>Rok</i> <i>zakończony</i> <i>31.12.2015</i>
Wynagrodzenia	(90 125)	(85 170)
Koszty ubezpieczeń społecznych	(10 217)	(5 673)
Koszty odpraw emerytalnych	(334)	16
Koszty z tytułu programu płatności w formie akcji	(345)	(148)
Odpis na ZFŚS	(484)	(582)
Pozostałe koszty świadczeń pracowniczych	(2 440)	(348)
Koszty świadczeń pracowniczych ogółem, w tym:	(103 945)	(91 905)
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	(80 121)	(80 694)
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	(23 824)	(11 211)

12. Podatek dochodowy

Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku, co w konsekwencji może spowodować dodatkowe zobowiązania podatkowe Spółki.

12.1. Obciążenie podatkowe

Główne składniki obciążenia podatkowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku przedstawiają się następująco:

	<i>Rok</i> <i>zakończony</i> <i>31.12.2016</i>	<i>Rok</i> <i>zakończony</i> <i>31.12.2015</i>
Bieżący podatek dochodowy	(7 932)	(9 915)
Odroczony podatek dochodowy	2 913	(2 419)
Podatek dochodowy ujęty w zysku netto za bieżący okres	(5 019)	(12 334)

12.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Uzgodnienie podatku dochodowego od zysku (straty) brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku przedstawia się następująco:

	<i>Rok</i> <i>zakończony</i> <i>31.12.2016</i>	<i>Rok</i> <i>zakończony</i> <i>31.12.2015</i>
Zysk brutto przed opodatkowaniem	22 233	59 172
Podatek wg ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19% (2015: 19%)	(4 224)	(11 243)
Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	(1 171)	(1 021)
Przychody niebędące podstawą do opodatkowania	22	11
Różnica wynikająca z zastosowania stawek podatkowych obowiązujących w innych krajach	43	236
Korekta podatku bieżącego z lat ubiegłych	(25)	-
Korekta podatku odroczonego z lat ubiegłych		(29)
Ujęcie strat podatkowych i innych różnic przejściowych	337	(288)
Podatek według efektywnej stawki podatkowej wynoszącej 22,6% (2015: 20,8%)	(5 019)	(12 334)
Podatek dochodowy (obciążenie) ujęty w zysku lub stracie	(5 019)	(12 334)

12.3. Odroczonego podatku dochodowego

Odroczony podatek dochodowy wynika z następujących pozycji:

	<i>Skonsolidowany Bilans</i>	
	<i>31.12.2016</i>	<i>31.12.2015</i>
Rzeczowe aktywa trwałe	34	1
Wartości niematerialne	4 176	876
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	11	11
Środki pieniężne i inwestycje krótkoterminowe	3	4
Pozostałe zobowiązania finansowe	6	2
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	282	141
Rezerwy	934	1 602
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	5 446	2 637
Rzeczowe aktywa trwałe	18	16
Wartości niematerialne (w tym znak towarowy ABC Data)	11 246	13 533
Zapasy	2 562	2 651
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	1 989	1 937
Środki pieniężne i inwestycje krótkoterminowe	2	-
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	1 772	1 613
Pozostałe zobowiązania finansowe	193	98
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	7 518	2 444
Rezerwy	2 164	2 230
Straty możliwe do odliczenia od przyszłych dochodów do opodatkowania	942	287
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	28 406	24 809
Aktywa netto z tytułu podatku odroczonego, w tym:	22 960	22 172
Aktywa z tytułu podatku odroczonego - działalność kontynuowana	22 960	22 172
Zmiana bilansowa	788	(3 606)
Różnice kursowe z przeliczenia	42	(194)
Aktywa z tytułu podatku odroczonego nabytej jednostki zależnej	678	-
Rezerwa na podatek odroczonego od zidentyfikowanych aktywów nabytej jednostki	(3 110)	-
Podatek odroczonego ujęty w innych całkowitych dochodach	265	(993)
Podatek odroczonego ujęty w rachunku zysków i strat	2 913	(2 419)

13. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu skorygowaną o posiadane przez Grupę akcje własne.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu skorygowaną o posiadane przez Grupę akcje własne oraz skorygowaną o średnią ważoną akcji zwykłych, które zostałyby wyemitowane na konwersji wszystkich rozwadniających potencjalnych instrumentów kapitałowych w akcje zwykłe. Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku na jedną akcję:

	<i>Rok</i> <i>zakończony</i> <i>31.12.2016</i>	<i>Rok</i> <i>zakończony</i> <i>31.12.2015</i>
w tys. PLN		
Zysk netto	17 214	46 838
Zysk netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	17 214	46 838
	<i>Rok</i> <i>zakończony</i> <i>31.12.2016</i>	<i>Rok</i> <i>zakończony</i> <i>31.12.2015</i>
w tys. sztuk		
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku na jedną akcję	122 595	122 824
Wpływ rozwodnienia		
Warranty subskrypcyjne dla celów programu motywacyjnego	-	-
Skorygowana średnia ważona liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	122 595	122 824

Spółka prowadzi programy motywacyjne dla członków zarządu i rady nadzorczej, zgodnie z którymi uczestnicy mogą otrzymać opcje na akcje (nota 21.1). Do dnia bilansowego uczestnicy otrzymali 525 000 opcji uprawniających do objęcia 525 000 akcji z tytułu Programu motywacyjnego na rok 2015

W okresie między dniem bilansowym a dniem sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego uczestnicy Programu otrzymali dalsze 112 500 opcji uprawniających do objęcia 112 500 akcji.

14. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

Dywidenda z akcji zwykłych za 2015 rok została wypłacona dnia 11 lipca 2016 roku i wyniosła 47 812 tys. PLN (44 134 tys. PLN za rok 2014). Wartość dywidendy na jedną akcję wypłaconej za rok 2015 wyniosła 0,39 PLN(0,36 PLN za rok 2014).

Zarząd Grupy planuje przeznaczenie zysku netto za rok 2016 na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy zgodnie z przyjętą i obowiązującą w Spółce polityką dywidendową.

15. Rzeczowe aktywa trwałe

Rok zakończony 31 grudnia 2016	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2016	77	10 570	1 934	4 476	26	17 083
Nabycie jednostki zależnej	349	4 117	1 392	109	-	5 967
Pozostałe nabycia w tym leasing finansowy	-	367	-	42	3 856	4 265
Sprzedaż/ likwidacja	-	(1 689)	(210)	(49)	(8)	(1 956)
Transfer ze środków trwałych w budowie	-	2 874	331	527	(3 732)	-
Inne zmiany	-	-	-	-	-	-
Wpływ zmiany kursów walut	4	16	8	12	-	40
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2016	430	16 255	3 455	5 117	142	25 399
Umorzenie na dzień 1 stycznia 2016	(53)	(8 251)	(1 138)	(2 882)	-	(12 324)
Nabycie jednostki zależnej	(62)	(2 419)	(364)	(63)	-	(2 908)
Amortyzacja za okres	(22)	(1 040)	(290)	(456)	-	(1 808)
Sprzedaż/ likwidacja	-	1 674	177	39	-	1 890
Inne zmiany	-	-	-	-	-	-
Wpływ zmiany kursów walut	(3)	(8)	(4)	(5)	-	(20)
Umorzenie na dzień 31 grudnia 2016	(140)	(10 044)	(1 619)	(3 367)	-	(15 170)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2016	24	2 319	796	1 594	26	4 759
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2016	290	6 211	1 836	1 750	142	10 229
Rok zakończony 31 grudnia 2015	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2015	59	9 155	3 457	3 934	829	17 434
Nabycie jednostki zależnej	-	-	-	-	-	-
Pozostałe nabycia w tym leasing finansowy	15	106	-	72	1 256	1 449
Sprzedaż/ likwidacja	-	(205)	(1 563)	(27)	(15)	(1 810)
Transfer ze środków trwałych w budowie	-	1 509	42	493	(2 044)	-
Inne zmiany	-	-	-	-	-	-
Wpływ zmiany kursów walut	3	5	(2)	4	-	10
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2015	77	10 570	1 934	4 476	26	17 083
Umorzenie na dzień 1 stycznia 2015	(41)	(7 502)	(1 896)	(2 427)	-	(11 866)
Nabycie jednostki zależnej	-	45	-	1	-	46
Amortyzacja za okres	(10)	(927)	(301)	(466)	-	(1 704)
Sprzedaż/ likwidacja	-	135	1 059	11	-	1 205
Inne zmiany	-	-	-	-	-	-
Wpływ zmiany kursów walut	(2)	(2)	-	(1)	-	(5)
Umorzenie na dzień 31 grudnia 2015	(53)	(8 251)	(1 138)	(2 882)	-	(12 324)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2015	18	1 653	1 561	1 507	829	5 568
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2015	24	2 319	796	1 594	26	4 759

Na dzień 31 grudnia 2016 roku wartość środków trwałych użytkowanych na podstawie umowy leasingu finansowego wynosiła 1 035 tys. PLN (na dzień 31 grudnia 2015 roku: 119 tys. PLN).

16. Leasing

16.1. Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingobiorca

Grupa wynajmuje budynki biurowo-magazynowe w Warszawie przy ul. Daniszewskiej i przy ulicy Annopol oraz budynek magazynowy w Sosnowcu. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania zobowiązania z tytułu najmu zabezpieczone są gwarancjami bankowymi udzielonymi przez ING Bank Śląski S.A. na kwotę łączną 767 tys. EUR. Gwarancje wygasają odpowiednio 30 czerwca 2017 roku, 31 grudnia 2017 roku i 19 września 2017 roku. Grupa wynajmuje również biuro w Krakowie przy ul. Lindego i w Warszawie przy ul. Bokserskiej.

Grupa wynajmuje także budynek biurowo-magazynowy w Pradze (zobowiązanie jest zabezpieczone kaucją w wysokości 17 tys. EUR), biuro na Węgrzech i w Rumunii.

Ponadto Grupa użytkuje 78 samochodów osobowych na podstawie umów leasingu operacyjnego.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów nieodwołalnego leasingu operacyjnego i finansowego przedstawiają się następująco:

	31.12.2016	31.12.2015
W okresie 1 roku	10 518	11 170
W okresie od 1 roku do 5 lat	31 454	6 333
W okresie powyżej 5 lat	2 960	-
	41 972	17 503

16.2. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego

Na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu tych umów oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto przedstawiają się następująco:

	31 grudnia 2016		31 grudnia 2015	
	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
W okresie 1 roku	354	331	44	36
W okresie od 1 do 5 lat	516	505	96	89
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	870	836	140	125
Minus koszty finansowe	34	-	15	-
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym:	836	-	125	-
Krótkoterminowe	-	331	-	36
Długoterminowe	-	505	-	89

17. Wartości niematerialne

Okres 12 miesięcy zakończony 31.12.2016	Wartość firmy	Koncesje, licencje, oprogramowanie komputerowe i inne	Znaki towarowe	Prace rozwojowe	Ogółem
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2016	41 421	13 284	5	-	54 710
Nabycie jednostki zależnej	4 380	18 385/*	14	-	4 394
Pozostałe nabycia	-	2 876	3	1 212	4 091
Sprzedaż/ likwidacja	-	-	(2)	-	(2)
Transfer prac rozwojowych	-	-	-	-	-
Wpływ zmiany kursów walut	619	6	-	-	625
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2016	46 420	34 551	20	1 212	63 818
Umorzenie na dzień 1 stycznia 2016	-	(7 890)	(1)	-	(7 891)
Nabycie jednostki zależnej	-	(536)	-	-	(536)
Amortyzacja za okres	-	(807)	2	-	(805)
Sprzedaż/ likwidacja	-	-	1	-	1
Wpływ zmiany kursów walut	-	(6)	-	-	(6)
Umorzenie na dzień 31 grudnia 2016	-	(9 239)	2	-	(9 237)
Odpis aktualizujący 1 stycznia 2016	(614)	-	-	-	(614)
Odpis aktualizujący za okres	-	-	-	-	-
Odpis aktualizujący 31 grudnia 2016	(614)	-	-	-	(614)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2016	40 807	5 394	4	-	46 205
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2016	45 806	25 312	22	1 212	72 352
Okres 12 miesięcy zakończony 31.12.2015	Wartość firmy	Koncesje, licencje, oprogramowanie komputerowe i inne	Znaki towarowe	Prace rozwojowe	Ogółem
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2015	41 008	12 800	5	-	53 813
Nabycie jednostki zależnej	-	-	-	-	-
Pozostałe nabycia	-	481	-	-	481
Sprzedaż/ likwidacja	-	(1)	-	-	(1)
Transfer prac rozwojowych	-	-	-	-	-
Wpływ zmiany kursów walut	413	4	-	-	417
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2015	41 421	13 284	5	-	54 710
Umorzenie na dzień 1 stycznia 2015	-	(7 081)	(1)	-	(7 082)
Nabycie jednostki zależnej	-	-	-	-	-
Amortyzacja za okres	-	(806)	-	-	(806)
Sprzedaż/ likwidacja	-	1	-	-	1
Wpływ zmiany kursów walut	-	(4)	-	-	(4)
Umorzenie na dzień 31 grudnia 2015	-	(7 890)	(1)	-	(7 891)
Odpis aktualizujący 1 stycznia 2015	(614)	-	-	-	(614)
Odpis aktualizujący za okres	-	-	-	-	-
Odpis aktualizujący 31 grudnia 2015	(614)	-	-	-	(614)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2015	40 394	5 719	4	-	46 117
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2015	40 807	5 394	4	-	46 205

*/ Kwota 18 385 obejmuje kontrakty handlowe spółki S4E o wartości 16 371 tys. PLN zidentyfikowane w procesie alokacji ceny nabycia (nota 18)

Grupa przeprowadziła testy wartości firmy powstałej na nabyciu ABC Data Sp. z o.o. oraz na nabyciu ABC Data s.r.o. (Czechy) oraz na nabyciu S4E S.A. pod kątem utraty wartości odzyskiwalnej, zgodnie z zasadą rachunkowości przedstawioną w notcie 9.4.1.

Wartość firmy powstała na nabyciu ABC Data Sp. z o.o.

Dla celów weryfikacji utraty wartości, wartość firmy powstała na nabyciu ABC Data Sp. z o. została przyporządkowana do ośrodka generującego środki pieniężne, zdefiniowanego jako spółka ABC Data S.A.

Wartość odzyskiwalną ośrodka wypracowującego środki pieniężne ustalono na podstawie oszacowania jego wartości użytkowej przy zastosowaniu metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych (DCF). Przepływy pieniężne oszacowano na podstawie prognoz EBITDA i zmian w kapitale obrotowym, z uwzględnieniem inwestycji odtworzeniowych na lata 2017-2020, sporządzonych przez Zarząd Spółki na dzień 31 grudnia 2016 r. Przy opracowywaniu prognoz przyjęto kluczowe założenie spadku sprzedaży w 2016 r. o 15% a w kolejnych latach okresu prognozy wzrostu sprzedaży średnio o 3% rocznie. Marża brutto liczona dla celów zarządczych wzrosła w 2017 r. o 0,5% w stosunku do roku 2016 i pozostanie na tym poziomie w kolejnych latach.

Przepływy pieniężne wykraczające poza okres czteroletni były ekstrapolowane przy założeniu 1% wzrostu rocznie. Oszacowane przepływy pieniężne zostały zdyskontowane w oparciu o stopę dyskonta w wysokości 10,19%. Stopa dyskonta została ustalona przy założeniu kosztu kapitału własnego w wysokości 14,71% i kosztu kapitału obcego w wysokości 3,74%.

Przeprowadzony test nie wykazał utraty wartości. Zarząd Spółki jest przekonany, że żadne uzasadnione i prawdopodobne zmiany kluczowych założeń nie spowodują sytuacji, że wartość bilansowa wartości firmy przewyższy jej wartość odzyskiwalną.

Wartość firmy powstała na nabyciu ABC Data s.r.o (Czechy)

Dla celów weryfikacji utraty wartości, wartość firmy powstała na nabyciu ABC Data s.r.o (Czechy) została przyporządkowana do ośrodka generującego środki pieniężne, zdefiniowanego jako rynek IT w Czechach.

Wartość odzyskiwalną ośrodków wypracowujących środki pieniężne ustalono na podstawie oszacowania jego wartości użytkowej przy zastosowaniu metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych (DCF). Przepływy pieniężne oszacowano na podstawie prognoz EBITDA, a także zmian w kapitale obrotowym oraz z uwzględnieniem inwestycji odtworzeniowych na lata 2017-2020, sporządzonych przez Zarząd Spółki na dzień 31 grudnia 2016 r.

Przy opracowywaniu prognoz przyjęto kluczowe założenie spadku sprzedaży w 2016 r. o 19% a w kolejnych latach okresu prognozy wzrostu sprzedaży średnio o 2% rocznie. Marża brutto liczona dla celów zarządczych wzrosła w 2017 r. o 0,7% w stosunku do roku 2016 i pozostanie na tym poziomie w kolejnych latach.

Przepływy pieniężne wykraczające poza okres czteroletni były ekstrapolowane przy założeniu 1,5% wzrostu rocznie. Oszacowane przepływy pieniężne zostały zdyskontowane w oparciu o stopę dyskonta w wysokości 7,24%. Stopa dyskonta została ustalona przy założeniu kosztu kapitału własnego w wysokości 11,61% i kosztu kapitału obcego w wysokości 1,00%.

Przeprowadzone testy nie wykazały utraty wartości. Zarząd jednostki dominującej jest przekonany, że żadne uzasadnione i prawdopodobne zmiany kluczowych założeń nie spowodują sytuacji, że wartość bilansowa wartości firmy przewyższy jej wartość odzyskiwalną.

Kontrakty handlowe spółki iSource

W wyniku procesu alokacji ceny nabycia spółki iSource S.A. w 2014 roku Grupa rozpoznała składniki aktywów w postaci kontraktów handlowych o wartości godziwej 2 692 tys. PLN. Aktywa te zostały zakwalifikowane do wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania.

Grupa przeprowadziła na dzień bilansowy test pod kątem utraty wartości tego aktywa. Przeprowadzony test nie wykazał utraty wartości.

Wartość firmy powstała na nabyciu spółki S4A S.A i kontrakty handlowe

W wyniku procesu alokacji ceny nabycia spółki S4E S.A (nota 18) Grupa rozpoznała wartość firmy w kwocie 2 380 tys. PLN oraz składniki aktywów w postaci kontraktów handlowych o wartości godziwej 16 371 tys. PLN, które zakwalifikowała do wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania.

Grupa przeprowadziła na dzień bilansowy test pod kątem utraty wartości ww. aktywów. Przeprowadzony test nie wykazał utraty wartości.

18. Połączenia jednostek

Wartość firmy

Wartość bilansowa wartości firmy powstała na nabyciu następujących jednostek:

	31.12.2016	31.12.2015
ABC Data Sp. z o.o.	24 517	24 517
ABC Data s.r.o. - CZ	16 884	16 265
ABC Data Marketing Sp. z o.o.	25	25
S4E S.A.	4 380	-
	<u>45 806</u>	<u>40 807</u>

W okresie zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku oraz dnia 31 grudnia 2015 roku wystąpiły następujące zmiany wartości firmy:

	2016	2015
Wartość firmy na początek roku	40 807	40 394
Nabycie jednostki zależnej S4E S.A.	4 380	-
Różnice kursowe dotyczące jednostek zagranicznych	619	413
Razem wartość bilansowa na koniec roku	<u>45 806</u>	<u>40 807</u>

Wartość firmy powstała w wyniku przejęć i połączeń została przetestowana w zakresie utraty wartości na dzień bilansowy (nota 17).

Nabycie 81,3 % akcji S4E S.A.

W dniu 22 sierpnia 2016 roku w ABC Data S.A. podpisała umowę inwestycyjną dotyczącą zakupu pakietu kontrolnego w kapitale zakładowym spółki S4E S.A. („S4E”) z siedzibą w Krakowie w łącznej liczbie 1.412.423 akcji, stanowiącego 81,3% udziału w kapitale zakładowym („Akcje”) od działających w ramach małżeńskiej wspólności majątkowej akcjonariuszy S4E Pana Bartosza Stebnickiego i Pani Joanny Gawąd – Stebnickiej („Sprzedający”). S4E świadczy usługi doradcze w dotyczące oprogramowania i sprzętu komputerowego. Jej akcje notowane są na rynku NewConnect.

Przejęcie kontroli nad spółką było uzależnione od spełnienia warunków zawieszających, w tym uzyskania zgody Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Zamknięcie transakcji nabycia i objęcie kontroli nastąpiło w dniu 15 listopada 2016 roku. Nabycie spółki przez Grupę stanowi element realizacji strategii Grupy dotyczącej przejęć podmiotów na terenie Europy Środkowo-Wschodniej. Połączenie zostało rozliczone metodą nabycia.

Do nabycia przez ABC Data S.A. kontrolnego pakietu Akcji powołana została spółka celowa SPV Sail Sp. z o.o.(„SPV”), do której Sprzedający wnieśli aportem 162 500 Akcji.

W dniu 15 listopada 2016 roku. SPV nabyła 1 249 923 Akcji od grupy pozostałych akcjonariuszy, którzy byli zobowiązani do ich sprzedaży na podstawie osobnych umów ze Sprzedającymi. Zakup ww. Akcji został sfinansowany pożyczką udzieloną przez ABC Data S.A. w kwocie 17 075 tys. PLN. (nota 20)

W dniu 15 listopada 2016 roku Sprzedający zbyli wszystkie posiadane udziały w kapitale zakładowym SPV na rzecz ABC Data S.A. za kwotę 3 699 tys. PLN. Łącznie cena podstawowa za zapłaconą przez Grupę za Akcje wyniosła 20 774 tys. PLN.

Zgodnie z umową inwestycyjną Grupa może być zobowiązana do dokonania dopłat na rzecz Sprzedających, (dopłata warunkowa I, dopłata warunkowa II).

W procesie alokacji ceny nabycia Grupa zidentyfikowała składnik aktywów niematerialnych w postaci kontraktów handlowych o wartości 16 371 tys. PLN. Łączna wartość godziwa przejętych aktywów pomniejszona o wartość godziwą zobowiązań wyniosła 26 878 tys. PLN.

	<i>Aktywa netto na dzień nabycia</i>
Aktywa	
Rzeczowe aktywa trwale	3 059
Wartości niematerialne	1 492
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	678
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	43 937
Zapasy	6 352
Środki pieniężne	5 801
	<u>61 319</u>
Zobowiązania	
Zobowiązania z tytułu kredytów	17 556
Zobowiązania z tytułu leasingu	769
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	101
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	29 276
	<u>47 702</u>
Aktywa netto	13 617
Zidentyfikowane aktywa niematerialne	16 371
Podatek odroczonego	(3 110)
Razem aktywa netto	<u>26 878</u>

Wartość godziwa ceny nabycia 81,3% akcji S4E wyniosła 26 232 tys. PLN, na którą składa się cena podstawowa zapłaconą przez Grupę w dniu objęcia kontroli oraz wartość godziwa dopłat warunkowych, oszacowana przez niezależnego rzeczoznawcę.

Wartość godziwa przekazanej zapłaty z tytułu nabycia 81,3% akcji:

Środki pieniężne zapłacone (cena podstawowa)	20 774
Wartość godziwa dopłaty warunkowej I	2 099
Wartość godziwa dopłaty warunkowej II	3 359
Zapłata ogółem	<u>26 232</u>

Dla transakcji przejęcia spółki S4E Grupa przyjęła wycenę udziałów niestanowiących kontroli w wysokości ich procentowego udziału w aktywach netto. Wartość firmy wyniosła 4 380 tys. PLN

Cena za nabycie 81,3% akcji	26 232
Wartość udziałów niekontrolujących	5 026
Przejęte aktywa netto	26 878
Wartość firmy	4 380

Wpływ środków pieniężnych z tytułu przejęcia:

Środki pieniężne netto przejęte wraz z jednostką zależną (ujęte jako przepływy z działalności inwestycyjnej)	(5 801)
Środki pieniężne zapłacone (cena podstawowa)	20 774
Dopłata warunkowa I	2 118
Wpływ środków pieniężnych netto	17 091

Zobowiązanie z tytułu nabycia jednostki zależnej	3 359
--	-------

W okresie od daty przejęcia udział spółki S4E w wypracowanym przez Grupę zysku netto wyniósł 420 tys. PLN, a udział w przychodach 59 379 tys. PLN. Gdyby połączenie miało miejsce na początku roku, zysk Grupy byłby wyższy o 1 175 tys. PLN, a przychody z kontynuowanej działalności byłyby wyższe o 131 319 tys. PLN.

Koszty transakcyjne w wysokości 704 tys. PLN zostały ujęte jako pozostałe koszty operacyjne w sprawozdaniu z całkowitych dochodów oraz jako element przepływów z działalności operacyjnej w rachunku przepływów pieniężnych.

19. Inwestycje długoterminowe

Inwestycja w udziały spółki BizneslinkCO Sp. z o.o

W marcu 2016 roku Spółka dominująca objęła 19,9 % udziałów w spółce BizneslinkCO Sp. z o.o., powiązanej z głównym akcjonariuszem ABC Data. Udziały zostały objęte w zamian za aport w postaci domeny internetowej i znaku towarowego bizneslink. Grupa oceniła transakcję wniesienia domeny internetowej i znaku towarowego jako transakcję wymiany aktywów i do jej wyceny zastosowała wartość godziwą wniesionego zespołu aktywów w kwocie 6 383 tys. PLN, zgodnie z niezależną wyceną.

Grupa oceniła transakcję wymiany aktywów jako posiadającą treść ekonomiczną ze względu na fakt, iż konfiguracja (tzn. ryzyko, czas oraz kwota) przepływów pieniężnych z otrzymanych aktywów różni się od konfiguracji przepływów pieniężnych z przekazanych aktywów co zostało poparte niezależną wyceną zespołu aktywów wnoszonych oraz zespołu aktywów otrzymanych.

Zysk w kwocie 6 367 tys. PLN wynikający z wyceny ww. aktywów i uwzględnienia kosztów transakcyjnych został ujęty w pozostałych przychodach operacyjnych.

Grupa dokonała oszacowania wartości godziwej udziałów na dzień bilansowy, które wykazało 100% utratę wartości. . Przyczyną utraty wartości był brak rozwoju BizneslinkCO i w efekcie istotne pogorszenie jej sytuacji finansowej. Odpis aktualizujący wartość udziałów został ujęty w ciężar kosztów finansowych.

20. Pozostałe aktywa, w tym aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

	31.12.2016	31.12.2015
Kontrakty FX	-	789
Pozostałe	5	5
	<u>5</u>	<u>794</u>

Grupa zawiera transakcje swap oraz transakcje terminowe typu forward na zakup i sprzedaż walut.

21. Świadczenia pracownicze

21.1. Programy akcji pracowniczych

W dniu 17 lutego 2015 roku Rada Nadzorcza jednostki dominującej podjęła uchwały w sprawie wprowadzenia programów motywacyjnych dla kadry menedżerskiej Spółki za rok 2013 i 2014. W ramach programów uczestnicy uzyskali opcje uprawniające do nadwyżki ceny rynkowej akcji ponad kwoty określone w regulaminach programów. Programy były rozliczane w środkach pieniężnych.

Program dotyczący 2013 roku zakończył się w kwietniu 2016 roku i kosztował ogółem 411 tys PLN, z czego kwota 293 tys. PLN obciążała wynik roku 2016.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku opcje programu na 2014 rok nie wykazywały żadnej wartości. Program zakończył się w styczniu 2017 roku, żadne opcje nie zostały zrealizowane.

Program motywacyjny na rok 2015

W dniu 21 października 2015 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie ABC Data S.A. podjęło uchwałę nr 6 w sprawie ustalenia zasad przeprowadzenia Programu Motywacyjnego na rok 2015. W ramach programu uczestnicy mogą otrzymać łącznie nie więcej niż 900 000 opcji, z których każda uprawnia do nabycia jednej akcji za określoną cenę. Program jest podzielony na dwadzieścia cztery transze po 37 500 opcji każda (Transze 1-24) i będzie rozliczany w instrumentach kapitałowych.

Wartość jednej opcji z transz 1-18 została oszacowana na 0,09 PLN, a z transz 19-24 na 0,08 PLN.

Łączny koszt Programu uwzględniający prawdopodobieństwo utraty uprawnień został oszacowany na kwotę 75 tys. PLN, z czego 45 tys. PLN ujęto w kosztach 2016 roku (w 2015 roku: 24 tys. PLN).

Programy motywacyjne na rok 2016

W dniu 17 maja 2016 roku Walne Zgromadzenie ABC Data S.A. podjęło uchwałę nr 23 w sprawie ustalenia zasad przeprowadzenia Programu Motywacyjnego na rok 2016 dla członków zarządu Spółki. W ramach Programu uczestnicy mogą otrzymać łącznie nie więcej niż 641.000 Opcji, z których każda uprawniać będzie do nabycia 1 akcji Spółki za określoną cenę. Program podzielony jest na dwadzieścia cztery (Transze 1-24) i będzie rozliczany w instrumentach kapitałowych.

Wartość jednej opcji z transz 1-19 została oszacowana metodą drzewa dwumianowego na 0,06 PLN, a z transz 19-24 na 0,05 PLN. Łączny koszt Programu uwzględniający prawdopodobieństwo utraty uprawnień został oszacowany na kwotę 25 tys. PLN, z czego 16 tys. PLN ujęto w kosztach 2016 roku.

W dniu 7 lipca 2016 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie ABC Data S.A. podjęło uchwałę nr 4 w sprawie ustalenia zasad przeprowadzenia Programu Motywacyjnego za rok 2016 dla członków rady nadzorczej Spółki. W ramach Programu uczestnicy mogą otrzymać łącznie nie więcej niż 245.000 Opcji, z których każda uprawniać będzie do nabycia 1 akcji Spółki za określoną cenę. Program podzielony jest na dwadzieścia cztery (Transze 1-24) i będzie rozliczany w instrumentach kapitałowych.

Wartość opcji oszacowano metodą drzewa dwumianowego na 0,00 PLN.

21.2. Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia

Jednostki Grupy wypłacają pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez Kodeks pracy. W związku z tym Grupa tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych. Wielkość rezerwy jest szacowana z wykorzystaniem modelu, do którego danymi wejściowymi są: wielkość zatrudnienia i jego struktura wg wieku, płci i stażu pracy oraz średnie wynagrodzenie miesięczne w Grupie.

Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

	31.12.2016	31.12.2015
Na dzień 1 stycznia	446	460
Zwiększenie rezerwy	205	2
Rozwiązanie rezerwy	-	(16)
Na dzień 31 grudnia	651	446

22. Zapasy

	31.12.2016	31.12.2015
Materiały	1	4
Towary	421 994	422 031
Zapasy ogółem	421 995	422 035

Żadna kategoria zapasów nie stanowiła zabezpieczenia kredytów lub pożyczek w roku zakończonym 31 grudnia 2016 roku, ani w roku zakończonym 31 grudnia 2015 roku.

Stan i zmianę odpisu aktualizującego wartość zapasów w roku 2016 i 2015 przedstawia poniższa tabela.

	31.12.2016	31.12.2015
Wartość odpisu na dzień 1 stycznia	13 971	16 880
Zwiększenia (zmniejszenia) ujęte w koszcie własnym sprzedaży	(722)	(2 909)
Nabycie jednostki zależnej	613	-
Różnice kursowe z przeliczenia	4	-
Wartość odpisu na dzień 31 grudnia	13 866	13 971

Zmiany odpisu aktualizującego zapasy są ujmowane w pozycji „Koszt własny sprzedaży”.

W roku zakończonym 31 grudnia 2016 roku Grupa zmniejszyła odpis aktualizujący wartość zapasów o 105 tys. PLN, przy czym zmniejszenie kosztu własnego sprzedaży wyniosło 722 tys. PLN (w 2015 roku – zmniejszenie o 2 909 tys. PLN).

23. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	31.12.2016	31.12.2015
Należności z tytułu dostaw i usług	609 338	527 329
Czynne rozliczenia międzyokresowe	16 356	9 613
Należności z tytułu VAT	528	1 498
Pozostałe należności	742	(789)
Należności ogółem (netto), w tym:	626 964	537 651
Odpis aktualizujący należności	27 911	25 817
Należności brutto	654 875	563 468

Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi przedstawione są w nocie 31.

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj 37-dniowy termin płatności.

Grupa posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych Grupy.

Na 31 grudnia 2016 roku należności z tytułu dostaw i usług w kwocie 27 911 tys. PLN zostały uznane za nieściągalne i w związku z tym objęte odpisem (na dzień 31 grudnia 2015: 25 817 tys. PLN).

Zmiany odpisu aktualizującego należności były następujące:

	31.12.2016	31.12.2015
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia	25 817	25 528
Nabycie jednostki zależnej	2 899	-
Zwiększenie	813	1 236
Wykorzystanie/zmniejszenie	(2 290)	(1 373)
Różnice z przeliczenia	672	426
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia	27 911	25 817

Poniżej przedstawiono analizę należności z tytułu dostaw i usług, które na dzień 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku były przeterminowane, ale nie uznano ich za nieściągalne i nie objęto odpisem.

	Razem	Nie przeterminowane	Przeterminowane, lecz ściągalne				
			< 30 dni	30 - 60 dni	60 - 90 dni	90 - 120 dni	> 120 dni
31.12.2016	609 338	522 586	54 579	10 485	16 148	(2 015)	7 555
31.12.2015	527 329	473 788	39 049	7 994	3 681	1 536	1 281

24. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych. Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosi 90 951 tys. PLN (31 grudnia 2015 roku: 32 052 tys. PLN).

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym rachunku z przepływów pieniężnych składało się z następujących pozycji:

	31.12.2016	31.12.2015
Środki pieniężne w banku i w kasie	89 508	28 415
Lokaty krótkoterminowe	-	3 637
Inne środki pieniężne	1 443	-
	90 951	32 052

25. Kapitał podstawowy i kapitały zapasowe/ rezerwowe

25.1. Kapitał podstawowy

Kapitał akcyjny w PLN	31.12.2016	31.12.2015
Akcje zwykłe serii A o wartości nominalnej 1 PLN każda	500 000	500 000
Akcje zwykłe serii B o wartości nominalnej 1 PLN każda	54 972 000	54 972 000
Akcje zwykłe serii C o wartości nominalnej 1 PLN każda	44 000 000	44 000 000
Akcje zwykłe serii D o wartości nominalnej 1 PLN każda	2 878 869	2 878 869
Akcje zwykłe serii E o wartości nominalnej 1 PLN każda	291 584	291 584
Akcje zwykłe serii F o wartości nominalnej 1 PLN każda	304 625	304 625
Akcje zwykłe serii G o wartości nominalnej 1 PLN każda	304 625	304 625
Akcje zwykłe serii H o wartości nominalnej 1 PLN każda	22 000 000	22 000 000
Akcje zwykłe serii I o wartości nominalnej 1 PLN każda	15 196	15 196
	125 266 899	125 266 899

W ciągu roku obrotowego 2016 oraz w roku 2015 kapitał zakładowy nie zmienił się.

Grupa prowadzi programy przyznawania opcji na akcje, w ramach których niektórym członkom kadry kierowniczej oraz pracownikom wyższego szczebla przyznane zostały opcje na objęcie akcji w spółce (nota 21.1).

25.1.1. Wartość nominalna akcji

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 1 PLN i zostały w pełni opłacone.

25.1.2. Prawa akcjonariuszy

Wszystkim akcjom przypada jeden głos na akcję. Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane co do dywidendy oraz zwrotu z kapitału.

25.1.3. Akcjonariusze o znaczącym udziale

	31.12.2016		31.12.2015	
	Ilość akcji	% głosów	Ilość akcji	% głosów
MCI Venture Projects sp. z o.o. VI S.K.A.	76 060 378	60,72%	77 060 378	61,52%
OFE PZU "Złota Jesień"	11 624 678	9,28%	11 624 678	9,28%
Aviva OFE Aviva BZ WBK	-	-	8 741 426	6,98%
Pozostali Akcjonariusze	37 581 843	30,00%	27 840 417	22,22%
Razem	125 266 899	100%	125 266 899	100%

26. Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy Spółki obejmuje nadwyżkę ceny emisyjnej akcji nad ich wartością nominalną oraz odpisy z zysków wygenerowanych w poprzednich latach.

Nadwyżka ceny emisyjnej akcji nad ich wartością nominalną w kwocie 39 825 tys. PLN, wykazana w bilansie w oddzielnej pozycji, jest sumą nadwyżek cen emisyjnych akcji serii C, D, E, F, G, H, I, pomniejszonych o koszty emisji akcji. Ponadto w tej pozycji Spółka ujęła w 2014 roku nadwyżkę wartości godziwej nad wartością w cenie nabycia akcji własnych wydanych za nabyte akcje spółki iSource S.A.

Wartość tej pozycji kapitału nie zmieniła się ani w 2016 roku ani w 2015 roku

Kapitał zapasowy tworzony z odpisów z zysków jest wykazywany w bilansie w pozycji „Zyski zatrzymane”.

26.1. Akcje własne

Akcje własne pochodzą ze skupu przeprowadzonego w latach 2014 – 2015 na podstawie uchwały WZA z dnia 23 czerwca 2014 roku. W 2016 roku nie nastąpiły żadne zmiany w stanie posiadania akcji własnych.

Zmianę ilości i wartości akcji własnych prezentuje tabela:

Akcje własne	<i>Ilość skupionych akcji</i>	<i>Wartość skupionych akcji</i>
Stan na dzień 1 stycznia 2016 roku	2 672 349	10 065
Zmiana w okresie sprawozdawczym	-	-
Stan na dzień 31 grudnia 2016 roku	2 672 349	10 065
Stan na dzień 1 stycznia 2015 roku	1 388 677	5 419
Zmiana w okresie sprawozdawczym	1 283 672	4 646
Stan na dzień 31 grudnia 2015 roku	2 672 349	10 065

26.2. Pozostałe kapitały rezerwowe

	Pozostałe kapitały rezerwowe
Na dzień 1 stycznia 2016	-
Transakcje płatności w formie akcji	61
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	(1 131)
Na dzień 31 grudnia 2016	(1 070)
Na dzień 1 stycznia 2015	(4 259)
Transakcje płatności w formie akcji	24
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	4 235
Na dzień 31 grudnia 2015	-

26.3. Niepodzielony zysk (strata) oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy

Zysk niepodzielony obejmuje również kwoty, które nie podlegają podziałowi, to znaczy nie mogą zostać wypłacone w formie dywidendy. Dotyczy to kwot zysku wypracowanego przez spółki zależne.

Statutowe sprawozdania finansowe ABC Data S.A są przygotowywane zgodnie z międzynarodowymi standardami rachunkowości. Dywidenda może być wypłacona w oparciu o wynik finansowy ustalony w jednostkowym rocznym sprawozdaniu finansowym przygotowanym dla celów statutowych.

Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych, jednostka dominująca jest obowiązana utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w jednostkowym sprawozdaniu Spółki, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego jednostki dominującej. O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie; jednakże części kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w jednostkowym sprawozdaniu finansowym jednostki dominującej i nie podlega ona podziałowi na inne cele.

Zgodnie z art.347 § 4 kodeksu spółek handlowych w przypadku zakwalifikowania prac rozwojowych jako aktywa jednostki nie można dokonać podziału zysku odpowiadającego równowartości kwoty nieodpisanych kosztów prac rozwojowych, chyba że kwota kapitałów rezerwowych i zapasowych dostępnych do podziału i zysków z lat ubiegłych jest co najmniej równa kwocie kosztów nieodpisanych. W przypadku Spółki dominującej kwota nieodpisanych kosztów prac rozwojowych jest niższa niż kwota kapitałów dostępnych do podziału. Tym samym nie występuje ograniczenie dotyczące wypłaty dywidendy z tego tytułu.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku nie istnieją inne ograniczenia dotyczące wypłaty dywidendy.

26.4. Udziały niekontrolujące

Do roku 2016 we wszystkich spółkach zależnych Grupa posiadała 100% udziałów.

W 2016 roku Grupa objęła kontrolę nad spółką S4E S.A. nabywając 81,3% jej akcji. Dla tej transakcji Zarząd Grupy dokonał wyboru metody wyceny udziałów niekontrolujących wg procentowego udziału w aktywach netto. Na dzień objęcia kontroli nad spółką wartość udziałów niekontrolujących wyniosła 5 026 tys.PLN (nota 18)

Do dnia bilansowego wartość udziałów niekontrolujących wzrosła o 79 tys. PLN, to jest o kwotę zysków S4E przypadającą akcjonariuszom niekontrolującym. Na dzień 31 grudnia wartość udziałów niekontrolujących wyniosła 5 105 tys.PLN.

27. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

w tysiącach PLN	Waluta	Oprocentowanie	Termin zapadalności	31.12.2016	31.12.2015
Kredyt w rachunku bieżącym - Bank Polska Kasa Opieki S.A.	PLN	Wibor 1M+marża	15.12.2017	4 433	11 910
Kredyt w rachunku bieżącym - Bank Polska Kasa Opieki S.A.	EUR	Euribor 1M+marża	15.12.2017	414	1 227
Kredyt w rachunku bieżącym - Bank Polska Kasa Opieki S.A.	USD	Libor 1M+marża	15.12.2017	638	1 438
Kredyt w rachunku bieżącym - Bank Millennium S.A.	PLN	Wibor 1M+marża	28.04.2017	12 553	30 099
Kredyt w rachunku bieżącym - Bank Millennium S.A.	EUR	Euribor 1M+marża	28.04.2017	1 899	408
Kredyt w rachunku bieżącym - Bank Millennium S.A.	USD	Libor 1M+marża	28.04.2017	1 318	430
Kredyt w rachunku cash pool - Bank ING Bank Śląski S.A.	PLN	Wibor 1M+marża	09.10.2025	-	7 844
Kredyt w rachunku bieżącym - Bank ING Bank Śląski S.A.	EUR	Euribor 1M+marża	09.10.2025	12 912	114
Kredyt w rachunku bieżącym - Bank ING Bank Śląski S.A.	USD	Libor 1M+marża	09.10.2025	9 764	6 064
Kredyt w rachunku bieżącym - Bank ING Bank Śląski S.A.	CZK	Pribor 1M+marża	09.10.2025	0	1 460
Kredyt w rachunku bieżącym - Bank Societe Generale	PLN	Wibor 1M+marża	23.09.2019	42 252	23 754
Kredyt w rachunku bieżącym - Bank Societe Generale	EUR	Euribor 1M+marża	23.09.2019	455	11 438
Kredyt w rachunku bieżącym - Bank Societe Generale	USD	Libor 1M+marża	23.09.2019	9 309	107
Kredyt w rachunku bieżącym - Bank Societe Generale	HUF	Bubor 1M+marża	23.09.2019	3 322	-
Kredyt w rachunku bieżącym -BGŻ BNP Paribas	PLN	Wibor 1M+marża	01.12.2025	6 583	-
Kredyt w rachunku bieżącym -BGŻ BNP Paribas	EUR	Euribor 1M+marża	01.12.2025	14 426	-
Kredyt w rachunku bieżącym -BGŻ BNP Paribas	USD	Libor 1M+marża	01.12.2025	1 682	-
Kredyt w rachunku bieżącym - Bank Handlowy w Warszawie S.A.	PLN	Wibor 1M+marża	26.07.2019	16 027	-
Kredyt handlowy - Bank Handlowy w Warszawie S.A.	PLN	Wibor 1M+marża	nieokreślony/*	10962	-
Razem				148 949	96 293

*/okres wypowiedzenia wynosi 30 dni

Zabezpieczeniem kredytów bankowych jest oświadczenie Grupy w sprawie dobrowolnego poddania się egzekucji oraz upoważnienia dla banków do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego i wystąpienia do sądu o nadanie im klauzuli natychmiastowej wymagalności.

Zobowiązania z tytułu odsetek są zazwyczaj rozliczane w okresach miesięcznych w ciągu całego roku obrotowego.

28. Rezerwy

28.1. Zmiany stanu rezerw

	<i>Koszty gwarancji</i>	<i>Umowy rodzące obciążenia</i>	<i>Inne rezerwy</i>	<i>Razem</i>
Wartość na dzień 1 stycznia 2016 r.	4 063	380	142	4 585
Utworzone	86	142	-	228
Rozwiązane	(1 336)	-	(146)	(1 482)
Różnice kursowe z przeliczenia	19	-	4	23
Wartość na dzień 31 grudnia 2016 r.	2 832	522	0	3 354
Część długoterminowa	535	-	-	535
Część krótkoterminowa	2 153	522	144	2 819

	<i>Koszty gwarancji</i>	<i>Umowy rodzące obciążenia</i>	<i>Inne rezerwy</i>	<i>Razem</i>
Wartość na dzień 1 stycznia 2015 r.	3 325	123	1 050	4 498
Utworzone	901	380	139	1 420
Rozwiązane	(160)	(123)	(1 030)	(1 313)
Różnice kursowe z przeliczenia	(3)	-	(17)	(20)
Wartość na dzień 31 grudnia 2015 r.	4 063	380	142	4 585
Część długoterminowa	810	-	-	810
Część krótkoterminowa	3 253	380	142	3 775

28.2. Rezerwa na naprawy gwarancyjne oraz zwroty

Grupa tworzy rezerwę na koszty obsługi reklamacji i rękojmi udzielonych na sprzedane towary. Rezerwa ta szacowana jest na podstawie wielkości sprzedaży, długości okresów gwarancyjnych, danych historycznych dotyczących wadliwości towarów i związanych z tym strat oraz aktualnych kosztów funkcjonowania działu serwisu. Grupa przewiduje, że rezerwa w wysokości 2 153 tys. PLN zostanie wykorzystana w 2017 roku, natomiast pozostała część rezerwy w 2018 roku.

28.3. Umowy rodzące obciążenia

Grupa tworzy rezerwę w związku z otwartymi na dzień bilansowy zamówieniami zakupu towarów, które zostaną zrealizowane przez dostawców po cenach wyższych niż możliwa do uzyskania cena sprzedaży netto. Grupa dokonuje oszacowania wielkości rezerwy na podstawie szczegółowej analizy kształtowania się cen sprzedaży towarów w okresie po dacie bilansu. Zarówno utworzenie rezerwy jak i jej rozwiązanie ujmowane jest w pozostałych kosztach operacyjnych. Grupa przewiduje wykorzystanie całej rezerwy w 2017 roku.

29. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, pozostałe zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe

29.1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania (krótkoterminowe)

	31.12.2016	31.12.2015
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	710 143	614 429
Zobowiązania z tytułu podatku VAT, ceł i innych świadczeń	37 296	11 220
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	37 510	26 276
Inne zobowiązania, w tym odroczone przychody	18 263	831
	803 212	652 756

Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi przedstawione są w nocie 31.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są nieoprocentowane i zazwyczaj rozliczane w terminach ok. 40-dniowych. Kwota wynikająca z różnicy pomiędzy zobowiązaniami a należnościami z tytułu podatku od towarów i usług jest płacona właściwym władzom podatkowym w okresach miesięcznych.

29.2. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

	31.12.2016	31.12.2015
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	464	472
Zobowiązania z tytułu premii	7 841	6 782
Zobowiązania z tytułu niewykorzystanych urlopów	2 388	2 235
Podatek dochodowy od osób fizycznych	1 030	793
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	1 719	1 617
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	295	189
Inne	133	100
	13 870	12 188

29.3. Pozostałe zobowiązania finansowe

	31.12.2016	31.12.2015
Pozostałe zobowiązania finansowe długoterminowe		
Zobowiązanie z tytułu leasingu	505	89
Pozostałe zobowiązania finansowe krótkoterminowe		
Kontrakty FX	97	-
Zobowiązanie z tytułu leasingu	331	36
Inne zobowiązania finansowe/*	4 142	507
Razem	4 570	543

/*W pozycji Inne zobowiązania finansowe ujęte zostało wycenione w wartości godziwej zobowiązanie z tytułu dopłaty warunkowej za udziały w spółce S4E w kwocie 3 359 tys. PLN (nota 18)

Grupa zawiera transakcje swap oraz transakcje terminowe typu forward na zakup i sprzedaż walut. Na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa posiadała kontrakty na zakup waluty netto 600 tys. GBP, 1 375 tys. USD, 500 tys. EUR oraz na sprzedaż waluty netto 170 000 tys. CZK, 1 090 000 tys. HUF, 43 420 tys. RON, z terminami realizacji od 3 stycznia do 17 marca 2017 roku.

W wyniku wyceny powyższych kontraktów na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa rozpoznała zobowiązanie finansowe o wartości 97 tys. PLN (na dzień 31 grudnia 2015 roku aktywa finansowe: 789 tys. PLN).

30. Zobowiązania warunkowe

Na mocy ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, Grupa, jako importer kserokopiarek, skanerów i innych podobnych urządzeń reprograficznych umożliwiających tworzenie kopii opublikowanych utworów, oraz czystych nośników służących do utrwalania utworów w zakresie użytku osobistego przekazuje opłaty na rzecz organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi. W wyniku kontroli przeprowadzonej przez audytora wyznaczonego przez organizację zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, organizacje te wystąpiły wobec Spółki dominującej z roszczeniami o dopłatę znacznych kwot. Zdaniem Spółki kalkulacje audytora zawierają liczne błędy, a oparte na nich roszczenia są bezpodstawne. Obecnie Spółka dominująca jest w sporze sądowym z jedną z organizacji. Ze względu na wątpliwości interpretacyjne dotyczące przepisów prawa oraz niejedolite orzecznictwo sądów Grupa utworzyła rezerwę na kwotę, która w jej ocenie w całości pokrywa ryzyko związane z ewentualnym niekorzystnym dla niej rozstrzygnięciem sporu.

W pierwszym kwartale 2016 roku organizacja zbiorowego zarządzania prawami autorskimi wystąpiła wobec Spółki z roszczeniami o zapłatę kwoty 19 206 tys. PLN z tytułu rzekomo należnych opłat z tytułu sprzedaży przez Spółkę urządzeń i czystych nośników. W ocenie spółki oraz zewnętrznego doradcy prawnego metodologia kalkulacji przyjęta w pozwie zawiera liczne błędy, a oparte na niej roszczenia są bezpodstawne.

30.1. Sprawy sądowe

Poza sprawami opisanymi w nocie 30 w stosunku do Grupy nie toczą się inne sprawy sądowe, które mogłyby mieć istotny wpływ na jej sytuację finansową lub majątkową.

30.2. Rozliczenia podatkowe

Podatek dochodowy od osób prawnych za rok podatkowy 2007/2008

Postępowanie w ww. sprawie zakończyło się wydaniem w dniu 17 września 2013 roku decyzji Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie, określającej wysokość straty podatkowej w kwocie o 245 tys. PLN niższej niż strata wykazana w zeznaniu podatkowym Spółki. Wyrokiem z dnia 25 kwietnia 2014 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie oddalił skargę Spółki na decyzję Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie. Od ww. wyroku Spółka złożyła skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Wyrokiem z dnia 18 listopada 2016 r. o sygn. II FSK 2814/14 Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie oddalił skargę kasacyjną Spółki. W następstwie tego wyroku Spółka złożyła korektę deklaracji CIT-8 za 2011 rok (od dochodu za 2011 rok odliczone zostało 50% straty podatkowej wynikającej z deklaracji CIT-8 za 2008 rok).

Podatek dochodowy od osób prawnych za rok podatkowy 2010

W 2011 roku wobec Spółki wszczęte zostało postępowanie kontrolne dotyczące m.in. podatku dochodowego od osób prawnych za 2010 rok prowadzone przez Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Warszawie. Postępowanie to zostało zakończone wydaną w dniu 5 czerwca 2014 roku decyzją określającą wysokość zobowiązania podatkowego w podatku dochodowym od osób prawnych za 2010 rok. Powyższa decyzja po odwołaniu Spółki została utrzymana w mocy przez Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie. Spółka wniosła skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie zaskarżając decyzję Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie w całości.

W wydanym w dniu 19 kwietnia 2016 roku nieprawomocnym wyroku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie uchylił skarżoną decyzję. Spółka zgadza się z rozstrzygnięciem Sądu I instancji polegającym na uchyleniu zaskarżonej decyzji, jednak kwestionuje uzasadnienie zaskarżonego wyroku w kilku obszarach sprawy, w związku z czym w dniu 12 lipca 2016 roku wniosła skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Spółka oczekuje na rozstrzygnięcie w tej sprawie.

Podatek od towarów i usług za miesiąc wrzesień 2012 roku oraz za II kwartał 2014 roku

W październiku 2014 roku Naczelnik Drugiego Mazowieckiego Urzędu Skarbowego w Warszawie wszczął wobec Spółki postępowanie podatkowe, dotyczące podatku od towarów i usług za miesiąc wrzesień 2012 roku, będące

kontynuacją kontroli wszczętej w grudniu 2013 roku. W dniu 14 grudnia 2016 roku postępowanie to zostało umorzone jako bezprzedmiotowe.

We wrześniu 2014 roku w Spółce zostało wszczęte postępowanie kontrolne z upoważnienia Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Warszawie dotyczące rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku od towarów i usług za II kwartał 2014 roku. Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania postępowanie nie zostało zakończone.

W Spółce wdrożono kilka lat temu rygorystyczne procedury kontroli jakości i dostawców, mające na celu m.in. minimalizację ryzyka powstania potencjalnych nieprawidłowości w rozliczeniach. W stosowaniu tych procedur dochowana jest należyta staranność, przez co, w ocenie Zarządu, płatności z tytułu rozliczeń publicznoprawnych są dokonywane w sposób właściwy. W związku z tym prawdopodobieństwo niekorzystnego wyniku prowadzonych kontroli ocenia się jako niskie i nie występuje konieczność szacowania rezerwy z tego tytułu.

30.3. Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

W dniu 21 października 2005 roku weszła w życie większość przepisów ustawy o użytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym („ZSEE”). Nakłada ona na podmioty wprowadzające na rynek sprzęt elektroniczny i elektryczny (producentów oraz importerów) m.in. obowiązek zorganizowania i sfinansowania odbierania od prowadzących punkty zbierania zużytego sprzętu, przetwarzania, odzysku, w tym recyklingu, i unieszkodliwiania zużytego sprzętu. Od dnia 1 stycznia 2008 roku wprowadzający sprzęt przeznaczony dla gospodarstw domowych jest obowiązany do zapewniania zbierania zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych. Wynikające z ustawy obowiązki Grupa przekazała, zawierając odpowiednie umowy, organizacjom odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

31. Informacje o podmiotach powiązanych

Następująca tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązanymi za bieżący i poprzedni rok obrotowy:

<i>podmiot powiązany</i>	<i>sprzedaż podmiotom powiązanym</i>	<i>zakupy od podmiotów powiązanych</i>	<i>należności od podmiotów powiązanych</i>	<i>zobowiązania wobec podmiotów powiązanych</i>
<u>Spółki z Grupy MCI Management S.A.</u>				
MCI Management S.A.	2016	-	-	-
MCI Capital TFI S.A	2016	-	-	-
Morele Net Sp. z o.o.	2016	88 179	8 135	15 039
MCI Management S.A.	2015	34	-	-
MCI Capital TFI S.A	2015	-	42	52
Morele Net Sp. z o.o.	2015	57 938	2 500	8 014
<u>Zarząd Spółki</u>				
Julisz Niemoćko	2016	2	-	-
Julisz Niemoćko	2015	1	-	-

31.1. Jednostka dominująca całej Grupy

Jednostką dominującą najwyższego szczebla jest MCI Management S.A., która sprawuje kontrolę nad Grupą poprzez swoją jednostkę zależną MCI Venture Projects Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością VI S.K.A.

31.2. Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi

Transakcje z podmiotami powiązаныmi zawierane są na warunkach rynkowych.

31.3. Pożyczka udzielona członkowi Zarządu

W roku zakończonym 31 grudnia 2016 roku ani w roku poprzednim Spółka nie udzielała pożyczek członkom Zarządu.

31.4. Inne transakcje z udziałem członków Zarządu

Członkowie Zarządu dokonują sporadycznych zakupów towarów będących w ofercie handlowej Grupy za ceny obowiązujące w obrocie z innymi klientami.

31.5. Wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej Grupy

31.5.1. Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Grupy

	<i>Rok</i> <i>zakończony</i> <i>31.12.2016</i>	<i>Rok</i> <i>zakończony</i> <i>31.12.2015</i>
<u>Zarząd jednostki dominującej</u>		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	3 634	1 848
<u>Rada Nadzorcza jednostki domunującej</u>		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	367	352
	4 001	2 200
<u>Zarządy jednostek zależnych</u>		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	4 515	4 288
Razem	8 516	6 488

31.5.2. Udziały wyższej kadry kierowniczej (w tym członków Zarządu i Rady Nadzorczej) w programie akcji pracowniczych

Członkowie Zarząd i rady Nadzorczej uczestniczą w programach motywacyjnych za rok 2015 i 2016 (nota 21.1).

32. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

	31.12.2016	31.12.2015
Badanie rocznych sprawozdań finansowych	210	219
Inne usługi poświadczające, w tym przeglądy sprawozdań okresowych	57	93
Razem	267	312

W roku 2016 i w 2015 powyższe usługi były świadczone przez Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp.k.

33. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa, należą kredyty bankowe, umowy leasingu finansowego, środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Grupy. Grupa posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Grupa zawiera transakcje walutowe (głównie spot oraz *forward*), których celem jest zarządzanie ryzykiem walutowym powstającym w toku działalności Grupy oraz wynikającym z używanych przez nią źródeł finansowania. Zasadą stosowaną przez Grupę obecnie i przez cały okres objęty sprawozdaniem jest nieprowadzenie obrotu instrumentami finansowymi.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe, ryzyko kredytowe oraz ryzyko cen towarów. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej.

33.1. Ryzyko stopy procentowej

Grupa korzysta głównie z kredytów w rachunku bieżącym w PLN, RON, CZK, EUR i HUF oraz faktoringów pełnych w PLN i CZK. Wszystkie linie oprocentowane są w oparciu o zmienną stopę procentową, odpowiednio WIBOR, ROBOR, PRIBOR, EURIBOR, BUBOR i LIBOR.

Grupa obecnie nie stosuje aktywnej strategii zabezpieczania się przed ryzykiem wzrostu stóp procentowych.

Ryzyko stopy procentowej – wrażliwość na zmiany

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalnie możliwe zmiany stóp procentowych przy założeniu niezmienności innych czynników (w związku z zobowiązaniami o zmiennej stopie procentowej). Nie przedstawiono wpływu na kapitał własny ani na całkowite dochody ogółem Grupy.

	Zwiększenie/ zmniejszenie o punkty procentowe	Zwiększenie/ zmniejszenie o punkty procentowe
Rok zakończony dnia 31.12.2016		
Instrumenty finansowe o zmiennej stopie procentowej	+0,5%	(1 853)
	-0,5%	1 853
Rok zakończony dnia 31.12.2015		
Instrumenty finansowe o zmiennej stopie procentowej	+0,5%	(1 296)
	-0,5%	1 296

33.2. Ryzyko walutowe

Grupa narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania przez jednostkę operacyjną sprzedaży lub zakupów oraz zaciągania kredytów w walutach innych niż jej waluta wyceny.

Spółki zależne dokonują zakupów niemal wyłącznie w walucie, w której dokonywana jest przez nie sprzedaż towarów. Dodatkowo, za wyjątkiem ABC Data Distributie SRL i ABC Data Hungary nie posiadają stanów magazynowych, a zdecydowana większość zakupów dokonywana jest w Spółce dominującej. Wynikiem tego jest fakt, iż ryzyko walutowe Grupy związane z kursami walutowymi skupia się w spółce dominującej. Zakupy Spółki dominującej w walutach obcych w 2016 roku stanowiły około 69%, podczas gdy około 54% zawartych przez Spółkę transakcji sprzedaży wyrażonych jest w walutach innych niż PLN. Spółka dominująca monitoruje pozycje walutowe dla każdej z walut i zawiera transakcje zabezpieczające ryzyko kursowe w postaci instrumentów finansowych w taki sposób, by odpowiadały one warunkom zabezpieczanej pozycji i zapewniały dzięki temu maksymalną skuteczność zabezpieczenia.

Od 1 kwietnia 2010 roku Spółka stosuje rachunkowość zabezpieczeń polegającą na zabezpieczeniu przyszłych przepływów pieniężnych. Efektem zabezpieczenia przyszłych przepływów pieniężnych jest minimalizacja ryzyka kursowego związanego z towarami i usługami zakupionymi w walucie obcej i zarejestrowanych przez Spółkę w walucie krajowej po kursie historycznym, w sytuacji indeksacji cen sprzedaży tychże towarów i usług w walucie krajowej do bieżącego kursu walutowego. W tym ujęciu należności i zobowiązania dla danej waluty obcej oraz instrumenty pochodne stanowią element tego zabezpieczenia.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto (w związku ze zmianą wartości godziwej aktywów i zobowiązań pieniężnych oraz kontraktów terminowych typu forward) oraz całkowitych dochodów ogółem Spółki (obejmujących dodatkowo zmiany z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń) na racjonalnie możliwe wahania kursu walut przy założeniu niezmienności innych czynników.

	Wzrost / spadek kursu waluty	Wpływ na wynik finansowy brutto	Wpływ na całkowite dochody ogółem
31.12.2016			
USD	5%	(725)	(3 891)
	-5%	725	3 891
EUR	5%	(3 576)	(8 712)
	-5%	3 576	8 712
CZK	5%	33	33
	-5%	(33)	(33)
RON	5%	(155)	(155)
	-5%	155	155
HUF	5%	(171)	(171)
	-5%	170	170
GBP	5%	(236)	(236)
	-5%	236	236
31.12.2015			
USD	5%	(596)	(3 234)
	-5%	596	3 234
EUR	5%	(899)	(8 731)
	-5%	899	8 731
CZK	5%	(155)	(155)
	-5%	155	155
RON	5%	45	45
	-5%	(45)	(45)
HUF	5%	(108)	(108)
	-5%	108	108
GBP	5%	(3)	(3)
	-5%	3	3

33.3. Ryzyko cen towarów

Specyfiką rynku IT jest stałe obniżanie przez producentów cen towarów w miarę ich technicznego starzenia się i wprowadzania do sprzedaży nowych produktów. Zabezpieczenie przed tym ryzykiem stanowią klauzule ochrony cenowej uwzględnione w większości umów dystrybucyjnych zawartych przez Grupę. Pozwalają one na uzyskanie zwrotu części ceny zakupu niesprzedanych towarów, w przypadku spadku ich cen sprzedaży dla odbiorców Grupy. Grupa stara się ograniczać ryzyko cen towarów poprzez utrzymywanie wysokiego wskaźnika rotacji zapasów.

33.4. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe definiowane jest jako ryzyko poniesienia straty finansowej przez Grupę w sytuacji, kiedy kontrahent lub druga strona transakcji nie spełni swoich umownych obowiązków.

Ryzyko kredytowe związane jest przede wszystkim z należnościami z tytułu sprzedaży towarów i usług i wynika ze stosowania odroczonej płatności przy sprzedaży. Grupa opracowała i wdrożyła procedury mające na celu minimalizowanie i stałe monitorowanie tego ryzyka w taki sposób, aby nie występowała znacząca koncentracja ryzyka kredytowego.

Klienci o słabej kondycji finansowej oraz rozpoczynający współpracę z Grupą mogą dokonywać zakupów jedynie za gotówkę lub na zasadach przedpłaty. Każdy klient ubiegający się o udzielenie kredytu kupieckiego jest oceniany pod kątem wiarygodności kredytowej na podstawie złożonych przez niego dokumentów finansowych lub raportów zamawianych w wywiadowniach gospodarczych.

Grupa ubezpiecza swoje należności handlowe, dlatego też wysokość limitu kredytowego, ustalana indywidualnie na podstawie analizy kondycji finansowej w znaczącym stopniu zależy również od decyzji ubezpieczeniowej dotyczącej wysokości ubezpieczenia limitu kredytu kupieckiego klienta. Udzielenie klientowi kredytu powyżej limitu wyznaczonego przez ubezpieczyciela wymaga odpowiedniej akceptacji według wewnętrznych procedur kredytowych. Decyzje kredytowe zatwierdzane są wyłącznie przez komórkę odpowiedzialną za zarządzanie ryzykiem kredytowym Grupy lub Zarząd. Grupa okresowo dokonuje weryfikacji limitów kredytowych klientów w oparciu o aktualne ubezpieczenia limitów, historię płatności, skalę współpracy, dane finansowe i posiadane zabezpieczenia.

Jeżeli klient posiada przeterminowane płatności wobec Grupy, wstrzymywana bądź ograniczana jest bieżąca sprzedaż do momentu uregulowania zaległości. Równocześnie, w zależności od przebiegu spłaty przeterminowanego zadłużenia klienta, przyznany mu limit kredytu może być zmniejszony lub cofnięty.

Spółki Grupy na bieżąco tworzą odpisy aktualizujące na należności nieobjęte ubezpieczeniem oraz kwoty wynikające z udziału własnego w stosunku do należności ubezpieczonych, na podstawie szczegółowej analizy należności.

W odniesieniu do innych aktywów finansowych Grupy, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty, oraz niektóre instrumenty pochodne, ryzyko kredytowe Grupy powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości bilansowej tych instrumentów.

33.5. Ryzyko związane z płynnością

Ryzyko płynności definiowane jest jako ryzyko, że Grupa nie będzie zdolna do regulowania swoich finansowych zobowiązań, kiedy staną się wymagalne.

Grupa monitoruje na bieżąco prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej biorąc pod uwagę terminy zapadalności należności i wymagalności zobowiązań. Utrzymaniu płynności finansowej służą między innymi krótkoterminowe kredyty bankowe oraz linie faktoringowe wykorzystywane przez Grupę. Potrzeby w tym zakresie są określane przy sporządzaniu budżetu na kolejny rok i modyfikowane w zależności od kształtowania się bieżącej sytuacji finansowej Grupy. Ze względu na to, że Grupa odpowiednio zarządza swoim kapitałem obrotowym jak i ryzykiem kredytowym odbiorców (ubezpieczenie należności), utrzymując jednocześnie dobry standing finansowy, ryzyko utraty płynności jest ograniczone.

Tabela poniżej przedstawia zobowiązania finansowe Grupy na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku według daty zapadalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności.

31 grudnia 2016	Wartość bilansowa	Przepływy pieniężne wynikające z umowy	Poniżej 3 miesięcy	Od 3 miesięcy	
				do 12 miesięcy	Od 1 roku do 5 lat
Oprocentowane kredyty i pożyczki	148 949	167 398	702	34 080	132 616
Inne zobowiązania finansowe	4 142	4 142	783	3 359	-
Zobowiązanie z tytułu leasingu	836	843	108	228	507
Walutowe kontrakty terminowe typu forward	97	97	97	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	765 916	765 916	765 916	-	-
	919 940	938 396	767 606	37 667	133 123

31 grudnia 2015	Wartość bilansowa	Przepływy pieniężne wynikające z umowy	Poniżej 3 miesięcy	Od 3 miesięcy	
				do 12 miesięcy	Od 1 roku do 5 lat
Oprocentowane kredyty i pożyczki	96 293	100 814	549	51 126	49 139
Inne zobowiązania finansowe	507	507	507	-	-
Zobowiązanie z tytułu leasingu	124	138	11	32	95
Walutowe kontrakty terminowe typu forward	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	641 536	641 536	641 536	-	-
	738 460	742 995	642 603	51 158	49 234

34. Instrumenty finansowe

34.1. Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych

Wartość godziwa instrumentów finansowych, jakie Grupa posiadała na dzień 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku nie odbiegała istotnie od wartości prezentowanych w sprawozdaniach finansowych za poszczególne lata, gdyż w przypadku do instrumentów krótkoterminowych ewentualny efekt dyskonta jest nieistotny, a instrumenty długoterminowe dotyczyły transakcji zawieranych na warunkach rynkowych.

	Kategoria zgodnie z MSR 39	Wartość bilansowa	
		31.12.2016	31.12.2015
Aktywa finansowe			
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności (bez należności z tytułu VAT oraz RMK czynnych)	PiN	610 080	526 540
Walutowe kontrakty terminowe typu forward	WwWGpWF	-	789
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	WwWGpWF	90 951	32 052
Zobowiązania finansowe			
Walutowe kontrakty terminowe typu forward	WwWGpWF	97	-
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki w tym:			
kredyty w rachunku bieżącym	PZFwgZK	148 949	96 293
Pozostałe zobowiązania w tym:			
zobowiązanie z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	PZFwgZK	765 916	641 536

Na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku, Grupa posiadała następujące instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej:

	31.12.2016	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy				
Kontrakty FX		-	97	-
	31.12.2015	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy				
Kontrakty FX		-	789	-

Wartość godziwa forwardów walutowych ustalana jest w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji, kalkulowane w oparciu o różnicę między ceną terminową a ceną transakcyjną. Cena terminowa kalkulowana jest w oparciu o fixing NBP i krzywą stóp procentowych implikowaną z transakcji fx swap.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku, ani też w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku, nie miały miejsca przesunięcia między poziomem 1 a poziomem 2 hierarchii wartości godziwej, ani też żaden z instrumentów nie został przesunięty z/ do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej.

34.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych

31.12.2016	<i>Kategoria zgodnie z MSR 39</i>	<i>Przychody/ (koszty) z tytułu odsetek</i>	<i>Zyski/ (straty) z tytułu różnic kursowych/*</i>	<i>Rozwiązanie/ (Utworzenie) odpisów aktualizujących</i>	<i>Pozostałe</i>	<i>Razem</i>
<i>Aktywa finansowe</i>						
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	PiN	(1 856)	732	1 477	(86)	267
Walutowe kontrakty terminowe typu forward	W wW Gp WF	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	W wW Gp WF	136	(193)	-	-	(57)
<i>Zobowiązania finansowe</i>						
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki, w tym						
kredyt w rachunku bieżącym	PZFwgZK	(3 350)	-	-	(250)	(3 600)
Walutowe kontrakty terminowe typu forward	W wW Gp WF	-	(883)	-	-	(883)
Pozostałe zobowiązania (długoterminowe), w tym:						
zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	PZFwgZK	(9)	168	-	-	159
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	PZFwgZK	(1 820)	(358)	-	(46)	(2 224)

31.12.2015	Kategoria zgodnie z MSR 39	Przychody/ (koszty) z tytułu odsetek	Zyski/ (straty) z tytułu różnic kursowych/*	Rozwiązanie/ (Utworzenie) odpisów aktualizujących	Pozostałe	Razem
<i>Aktywa finansowe</i>						
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	PiN	(1 699)	91	105	(339)	(1 842)
Walutowe kontrakty terminowe typu forward	WwWGpWF	-	1 087	-	-	1 087
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	WwWGpWF	21	(193)	-	-	(172)
<i>Zobowiązania finansowe</i>						
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki, w tym						
kredyt w rachunku bieżącym	PZFwgZK	(2 284)	-	-	(254)	(2 538)
Walutowe kontrakty terminowe typu forward	WwWGpWF	-	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania (długoterminowe), w tym:						
zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	PZFwgZK	(10)	(3)	-	-	(13)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	PZFwgZK	(1 683)	70	-	(56)	(1 669)

/* Zgodnie ze stosowanymi przez Grupę zasadami rachunkowości przepływów pieniężnych, różnice kursowe od wszystkich aktywów monetarnych stanowiących efektywne zabezpieczenie są ujmowane łącznie w pozostałych całkowitych dochodach, a następnie reklasyfikowane jako korekta przychodów ze sprzedaży w momencie wystąpienia sprzedaży będącej przedmiotem zabezpieczenia. Zyski i straty wykazane w nocie dotyczą wyłącznie spółek zależnych

34.3. Zabezpieczenia

Grupa zabezpiecza ryzyko walutowe związane ze sprzedażą indeksowaną do kursu EUR i USD oraz denominowaną w EUR i USD przy zastosowaniu walutowych pozycji monetarnych, tj. zobowiązań handlowych pomniejszonych o należności handlowe i środki pieniężne oraz powiększonych / pomniejszonych o nominalną wartość kontraktów FX Forward oraz FX Swap na sprzedaż / zakup waluty. Grupa wyznacza desygnowane walutowe pozycje monetarne jako instrumenty zabezpieczające w modelu zabezpieczenia przepływów pieniężnych i ujmuje je zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń.

W tabelach poniżej przedstawione zostały podstawowe parametry walutowych pozycji monetarnych wyznaczonych na instrumenty zabezpieczające, w tym okresy, w których wystąpią przepływy pieniężne z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych oraz w których wpłyną one na wynik finansowy, a także ich wartość godziwa w tysiącach polskich złotych na dzień 31 grudnia 2016 roku.

34.3.1. Zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych

Instrumenty zabezpieczające - EUR

Typ instrumentu	Wartość nominalna		Wartość godziwa*		Oczekiwany okres realizacji pozycji	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Zobowiązania handlowe	(245 430)	(248 083)	(245 430)	(248 083)	styczeń/luty 2017	styczeń/luty 2016
Należności handlowe	119 298	80 500	119 298	80 500	styczeń/luty 2017	styczeń/luty 2016
Środki pieniężne	(29 948)	(13 089)	(29 948)	(13 089)	styczeń/luty 2017	styczeń/luty 2016
FX Forward EUR	-	7 245	-	(5)	styczeń/luty 2017	styczeń/luty 2016
Pozycje monetarne razem:	(156 080)	(173 427)	(156 080)	(180 677)		

Instrumenty zabezpieczające – USD

Typ instrumentu	Wartość nominalna		Wartość godziwa*		Oczekiwany okres realizacji pozycji	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Zobowiązania handlowe	(72 293)	(83 210)	(72 293)	(83 210)	styczeń/luty 2017	styczeń/luty 2016
Należności handlowe	16 545	21 599	16 545	21 599	styczeń/luty 2017	styczeń/luty 2016
Środki pieniężne	(22 509)	(7 594)	(22 509)	(7 594)	styczeń/luty 2017	styczeń/luty 2016
FX Forward USD	4 179	1 951	(14)	(5)	styczeń/luty 2017	styczeń/luty 2016
Pozycje monetarne razem:	(74 078)	(67 254)	(78 271)	(69 210)		

* Dla pozycji innych niż transakcje terminowe FX Forward podano wartość bilansową. W ocenie Spółki wartość bilansowa tych pozycji nie odbiega istotnie od ich wartości godziwej.

** Ujemne wartości reprezentują sprzedaż waluty obcej na termin. Dodatnie wartości reprezentują kupno waluty obcej na termin.

Zmiana wartości godziwej zabezpieczeń przepływów pieniężnych odnoszona na kapitał własny została przedstawiona poniżej:

	<i>Rok</i> <i>zakończony</i> <i>31.12.2016</i>	<i>Rok</i> <i>zakończony</i> <i>31.12.2015</i>
Bilans otwarcia	(71)	(5 299)
Efektywna część zysków/strat na instrumencie zabezpieczającym	(16 759)	(12 611)
Kwoty odnoszone w rachunek zysków i strat, z tego:	(15 363)	(17 839)
- korekta przychodów ze sprzedaży	(15 363)	(17 839)
- korekta z tytułu nieefektywności zabezpieczenia	-	-
Bilans zamknięcia	(1 467)	(71)

35. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem Zarządu jest utrzymywanie takiej struktury kapitału, która pozwoli na rozwój Grupy, zapewni akcjonariuszom zwrot z inwestycji, a równocześnie będzie pozytywnie oceniana przez kredytodawców.

Grupa monitoruje strukturę kapitału za pomocą wskaźnika liczonego jako relacja zadłużenia netto do wartości EBITDA.

Zadłużenie netto obejmuje zobowiązania z tytułu kredytów oraz instrumentów dłużnych, zobowiązania z tytułu leasingu finansowego, pomniejszone o wartość środków pieniężnych i ich ekwiwalentów. EBITDA zdefiniowana jest jako wynik finansowy netto ustalony zgodnie z MSSF UE, powiększony o amortyzację i odpisy z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych, koszty finansowe netto oraz podatek dochodowy.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku wskaźnik ten kształtował się następująco:

	<i>31.12.2016</i>	<i>31.12.2015</i>
Zadłużenie netto		
EBITDA	58 834	64 241
Wskaźnik zadłużenia netto	40 418	69 025
	1,5	0,9

36. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Grupie w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku kształtowało się następująco:

	<i>Rok</i> <i>zakończony</i> <i>31.12.2016</i>	<i>Rok</i> <i>zakończony</i> <i>31.12.2015</i>
Zarząd Jednostki Dominującej	4	3
Zarządy Jednostek z Grupy	13	8
Administracja	154	163
Dział sprzedaży	279	221
Logistyka	171	176
Razem	621	571

37. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

Po dniu bilansowym nie wystąpiły zdarzenia, które miałyby istotny wpływ na niniejsze sprawozdanie, a nie zostały w nim ujęte.

Ilona Weiss	Juliusz Niemotko	Andrzej Kuźniak	Maciej Kowalski	Krystyna Cybulska
<i>Prezes Zarządu</i>	<i>Wiceprezes Zarządu</i>	<i>Wiceprezes Zarządu</i>	<i>Wiceprezes Zarządu</i>	<i>Główna Księgowa</i>

Warszawa, dnia 21 marca 2017 roku